

ఆంధ్రమిత్ర

310497 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. ౪.

జేన్న వట్టణము 1923 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 14-వ తేది బుధవారము

No. 264

సంపుటము ౯

మొదటి పాఠము ౧ వ త్పరము, మాఖమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

సంచిక ౨౬౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

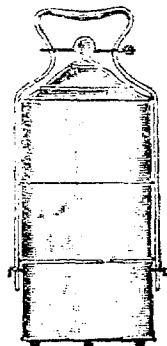
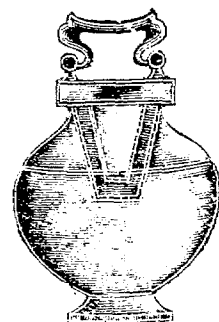
ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగా. పక్షులు మందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను కలెన్.

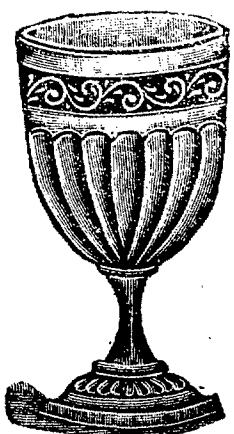
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

యిదే కదా మంచి తరుణము?

జేను. మీకు కావలసిన వెండినగలను కొనటకు ఇదే మంచి సమయము. వెండిధర హెచ్చినవిదప చింతింపకు. మీ గృహములకు కావలసిన వెండిసామానులు, మీరు కోరినరీతిగా, కోరినవేళకు తయారుచేసి యిచ్చెదము. మంచి చొక్కపు వెండితో యంత్రసహాయమున బాగుగా చేయించెదము. ధర, ఎంత ఎత్తులో కావలసినది మొనరిగనువి వ్రాసిన తెలుపబడును.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు, నగర్తవేట బెంగుళూరు, సిటీ.

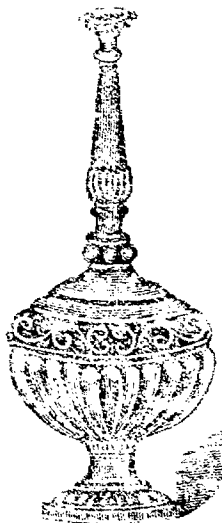

మా నమ్మకము, చొక్కపు వెండికి, నవరము బంగారుకు పూచీనిచ్చుట

మొదలగు వాటిని గురించి మావద్ద లావాదేవీ చేయుచున్నట్లయితే, మీకు మిత్రులు, బంధువులు, శ్రేణిశిష్యులు వారి మూలముగా యిదివల్లనే తెలుసుకొనియందురు. ఒకచారి ఒకచేతు ముగ్ధుల చేరిన మరెన్నడును మమ్ములను మరచిన మాదృఢమృత్యుకణం. చొక్కపు సీమ వెండిచే తయారుచేయబడిన గిన్నెలు, కంచములు, తిరుగుచెంబులు, టీసెట్లు, గంధపు గిన్నెలు, పన్నీరు చెంబులు వేపు ని పూజసామానులు ఇవి యివి యననీల మీకు కావలసివచ్చినయెడ తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచబడియున్నది.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

25, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునండి కలెక్టు అందువాట చేతి కలగడము వగయెలా బట్టలు తయారుచేయించుచున్నాము. వాట్టలు ప్రతిగావమున కరిగిచేరిన ప్రతిమార్పుట్టిన అప్పుడును యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు వాణ్యము లేనటువంటివీ ఉలికిన యడల వాడలు పడేటటువంటివీ కలెక్టుబట్టలు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. సదరుమోసము తెలుపుకొనుటకుగాను మా బట్టలు పరిశీలించువాడైన మాపేషెన్టున్న బొమ్మకంటి అంటించి యొక్కాము మాత్రమే తేలువంటి కలెక్టుబట్టలు మావి కాదని గ్రహించవలెను మాపేషెన్టు వున్నట్లువి మాత్రమే మావనియాయి కొరతెను. కోరినయడల ధరలు తెలియపరచెదము. కలెక్టుబట్టలు ఉత్తమకానుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము పా 1-కి రూ 0-12-0 ను స్వీకరించుము.

తెలిగొట్టెలు, ముప్పన సోమరాజు, వీరరాజు, అగ్రాదుర్లు. పెద్దాపురము, గోదావరి

గొప్పయింటి యేలనోటీసు

శివమలన సకలజనులకు తెలియచాయ
దం యేమనగా, మదరాసు ప్రెజ్డెన్సీ 1922 సం॥
పు సె. యస్. నెం. 509 లో వాది కొప్పరావు-
లక్ష్మీనారాయణశెట్టి, ప్రతివాదులైన చెవుల-యె
లిరాజులు శెట్టిన్న మరకొండగిరిమొదలనున్న చేపి
యింటు దావాలో 13-9-22 న సం॥ మున
పుట్టియందు కురువ డిక్లెరి నెరవేర్చగలందులకు
మదరాసు జడ్జిటప్రయ ఆదియప్పనాయనిపిధి 119
వ నెంబరు యిల్లు నివేశనమున్ను, దానికి వెరుక
లందులో చేరికొంటు చిన్నతంబి మొదలిపిధి 26-
నెంబరు యిల్లు నివేశనమున్ను వెరళి రెండు యిల్లు
న్ను వకటేలాటగా మదరాసు అఫిషియల్ రెఫరి
ఫరసు యింటివద్ద గురువారం 1-2-1923-న
సం॥ 4 గంటలకు బహిరంగమైన యేలం చేయుదురు.
రెండున్ను ఒక గ్రాండున్ను సుమారు 2,925 చదరపు
అనుగులున్ను కలిగిన నివేశనంలో గొప్ప మిద్ద
యిల్లు మంచివ్యాపారం జరిగేవాడ మధ్యవున్నది.
యేలం నోటీసు కావలసినవార్లు చార్జి లేకుండా
మదరాసు అఫిషియల్ రెఫరివద్దనున్న వాదియొక్క
నక్సీల్ వద్దనున్న పొందవచ్చును.

చ. శంకరనారాయణన్, వాదివక్తీల్,
80, గోవిందప్పవాయని పిడి, మదరాసు

తెల్లకుప్పము

8 దినములలో పూర్తిగా నయమగును. కష్టమేమియు
లేదు. అట్లు గుణమివ్వక పోయినచో రెండింటి డబ్బు వాపసీ
యగుదును. బుడ్డి 1-కి రు. 8-8-0 ఉత్తరములు అంగ
మున వ్రాయవలెను.
N. Banerji, Hulaganj, Cawnpore (A)

గుమస్తాలు - సూపర్వైజర్లు

కావలెను

(శ్రీశైలయంత్రాల సౌకర్యము (నిమిత్తము) చందాసమాఖ
చేయుటకు, మారాజుపండ్రి లాఠీ కనూలుచేయుటకు *
మూస్తాలు సూపర్వైజర్లు కావలెను యిట్లు కాగితములు కలయె
వారు ఒక అణా చీటి పంపిన పంపబడును.

*** **

కొత్తవిశేషము-ఉచితము

శ్రీశైలపర్వతము (మహాపుణ్యక్షేత్రమునందు గల మనో
మహిమల మూలకల (వివ్యావధము) కలన సుప్రవ్యాఖ్యల
మహిమలు అభిప్రాయపరకారం తయారుచేయబడిన మండ
గల శీటలను పంపుచున్నాము.

ఒక అణా పోస్టులిట్ల పంపివానికి యాదిగన
పుస్తకములలో నొకటి ఉచితముగా పంపబడును.

1 ఘంటపూజావిధి ఇందు 33 పూజలు ఉపక
ములు ఉండును, 2 శ్రీశైల సంకల్పము, 3 శ్రీశైల మజిలీ,
4 శ్రీశైల భద్రరాంబపాటలు, 5 శ్రీశైలభద్రరాంబాశీతకం,
6 శ్రీశైల మత్స్యరథకం, 7 శ్రీశైల శ్రీకృష్ణమహాత్మ్యము,
8 శ్రీగౌరీమహాత్మ్యము, 9 శ్రీశైలశ్రీరవి
స్త్వ, 10 శ్రీశైల ఫలరహస్యములు, అచ్చారీనన్నవి
విభూతిమహాత్మ్యము, 12 రుద్రాక్షమహాత్మ్యము, 13 పం
త్రీ మహాత్మ్యము, 14 జ్ఞానాధ్యక్షము. 15 మంగళహారతి
ప్రార్థనలు.

చాగంటి వీరమల్లి కాజ్జలింగం అయ్యవారు,
శ్రీశైలము మార్కాపురంపట్టణం, కర్నూలుజిల్లా

ప్రొచి అక్కిను:-కణకు, కృష్ణాజిల్లా.

మాలవ్యా, నెహలూ పండితుల

ఉపన్యాసములు

112 పేజీలు ఖరీదు 0-6-0

చిరునామా:-కె. సుబ్బారావు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

రంపపుపాట్లునుండి రంగులు

పాట్లుపోయిన కట్టి, కొమ్ము, తవ్వుడు, పిండి మున్నగు
వానినుండి రంగువస్తువుల దీక్షవచ్చును. ఎట్లంటే రత్నమునుండి
రంగుతీయటకు దానిని అంచగల ఇనుప వెనక (చెరకు వెనకంటిది)
లోపేసి కాస్తీక్కు సోడా గంధకం తేల్చి కాగలిపి మూత చేసి
2500 3000 సెంటిగ్రేడు వేడివచ్చురకు కావలెను. దానివలన
కొన్ని మార్పులు రంగు వెనకములో కలుగుదు. ఇది నీటిలో
చక్కగ కరుగును. ఈ ద్రవము కొంచెము అవశ్యగానుండి కల్లులి
వాసన వేయును. దూదికి గాని నూలుకు గానికరకాల్లా వస్త్రాల
అవలంబులేకనే చక్కగ రంగు అంటును. కలిసే వస్తువులపాళ్లను
బట్టి కాచిన కాలము నుకట్టి వేడిమి ని బట్టి
ఒకే వస్తువునుండి అనేకరంగులు తీయవచ్చును. కత్తె
వారమున్నగు కొన్ని వస్తువులు నీర్లు కాగు వేడిమి మూతముననే
రంగులిచ్చును; మరకొన్నిటినుండి (తవ్వుడు, కట్టి మొదలైనవి)
రంగుతీయటకు విస్తారము వేడి కావలెను.

కత్తెవార
కత్తెవార 6 పానలు
కాస్తీక్కు సోడా గంధకం 400 బలముగలది 2 గాలనులు
నీరు 2
గంధకం 6 పా
ఇది నీరు కాగు వేడిమియందొకరంగును, ఎక్కువ వేడిమి
యందు వేరరంగును ఇచ్చును.

రంపపుపాట్లు
పాట్లుపోయిన రంపపుపాట్లు 45 పా
నార్మల్ సల్ఫ్యూరు 9 గా
నార్మల్ సల్ఫ్యూరు చేయుటకు 400 బలముగల సోడా
ద్రవము 17 గాలనులు, 14 1/2 గా. నీరు 44 పా. గంధకం కలప
వలెను.

వేడిమిచేసిన కాలమున, వేడిమియు హెచ్చినకొలది
రంగు నలుపుగాను, నీటిలో చక్కగా కరిగి బట్టకు సుపుగా అం
టి కలిసిపోవడిగా నుండును. రంపపుపాట్లునుండి తీసిన రంగులు
ఎంతమాత్రమును కలియవు. దీనికి పనికివచ్చుకట్టులు ఒకట, నీటి
చెత్తి, చెట్టునట్లు ఈకట్టుల తిర్యమునుబట్టి ముం ఈవయమైగం
ధములలో నున్న ఇతరకలయములనుబట్టి ఆలోచించగా మన
లేవ, వద్ది, నల్లచేప, మొదలైనకట్టులు చక్కగ పనికివచ్చునని
తోచుచున్నది. అనివైసరంగుల తయారుచేయు భారముహిం
చలేని మనము ఈరంగుల విషయములో పరిశోధనచేసిన వాగుం
డును. ఆ ప్రయత్న గ్రాడూజుకానిచో మనసాయనకాశ్రుజ్ఞులు
కార్యహినులు కానిచో ఈవిషయములో కొంత జయున
కవకాశము గలదు. ఈ రంగులలోని సమూహము లిట్లున్నవి

(1) వీనిని తయారుచేయుట అతిసులభము. మిక్కిలి
విభిన్నల యంత్రాధి:ము లేమియు అక్కరలేదు. కొద్దిపాటి
పనివారలల్ల పరిచేయించవచ్చును. పర్యవసానము తృప్తికరము,
ధురము. (2) ఇతరవేస, చెక్కరంగులకంటె వీనిరంగు శక్తి
అధికము, (3) ఇవి చక్కారంగులు అల్పతీనిగాని అస్తిధునుగా
ని లక్ష్యము సేయవు. (4) ఇవి అతిచాక. రంపపు పాట్లునుండి
తీసిన ఒకపానరంగు లాగువద్ద ఎక్సాన్సిట్ అరపానకంటె
తక్కువ ఖరీదువైగా దానికి నాలుగురెట్లు ఎక్కువ నూలుకు
రంగువేసవచ్చును.

కనుక ఈద్రవ తిని ఆశ్వసనము చేసిచో కృతా పోవు
గరువునుండి విలువగల వస్తువుల నీయవచ్చును. అపారమైన చాయ
లను సృష్టించవచ్చును. గ్రంథ విస్తరీకరణకు, సామాన్యలకు
అభిలాష వృద్ధి. ఇటు కివి చాలానని యెచియు అతివృద్ధులుగ
ప్రాసీయున్నాను. ఇందుపరిశ్రమచేయువా రెవ్వరైన నన్నచో
ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. విశేషముల తెలియ
బడును. జవాబు పోస్టేటిమాత్రము పంపవలెను.

మల్లాది సుబ్బారావు
మద్రాసు వెస్ట్ పోస్టోఫీసు మదరాసు.

100 కి నూరు గుణ మైనవి.

మా-పా-యు-నే-సా
అను ఔషధమును సేవించుటచే క్రమము తప్పిబయట
చేరుట, బయటచేరునవచ్చును కలుగుకొవ్వలు మైల అమితముగా
పోవుట, మూర్ఛ కడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా కురుదును.
గుణమివ్వనిచో వైకము వాపసీయగుదును.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Bhanga B. & O.

లోకమయూహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4 0
(505) మీ కస్తూరిమాత్రలను చలబద్ధకము, జ్వరము, జలుబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడినది అపూర్వమైన
గణము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాత్రలకంటె మించినదియే లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు, అసి
స్టెంటు సూపరిన్ టెండెంటు వాయల్ సాహు, చిత్తూరుజిల్లా
(506) కేసు మీకడకుండి తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి కృత్రిమముగా వేచేతేర. జ్వరము, దిగు,
వడికెము వీటిని తీపుక తరుచ్చును. దయచేసి వరకు 12 బుడ్లకు పంపకోరెదము. ఎమ్ కామరావుచాయక్,
హైదరాబాద్ నగర ఎల్ ఎంఐఐఐహిస్సాలూ, కాలికత్.

వృష్యరాజు సాయనము:- ఇన్ని విధవ్యాధులకు కలిగిన బహిషము రక్షణకై, అరుచి, కడుపులోమంటి, మూత్రనాళము
లందు మంటి, మూత్రము సరిగా పోకొంతుట, అశుష్టము మొదలగు వాటిని తీపుక తదిర్చి, కుంఠితమును, కాంతి, బలము
నిచ్చును.

రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాంటండు ఇనాం
నెం. 183 చైనాబజారురోడ్డు, ఆనందభవనముదగ్గర, మద్రాసు.
(3) చాళ్యపు వెంకటాచల కండితులు, శ్రీ శీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

శుద్ధస్వదేశి బెంగువూరు - మేలు పట్టుచీరలు

బెంగువీరలు, కిరీటలు, కవికలు, కమళ్లు, దాణిలు, పావళ్లు, సాదాబాట్టుగుడ్డలు, గొనుకడ్డలు మొదలగునవి
పురమాపిగా చేయరకం పట్టుతో చిలకవచ్చు, తనుపువచ్చు, ఎలుపు, రోహ, అకాశవర్ణం, ఆరంజరంగు, మేఘవర్ణం,
కాకిరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్థకు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:- ఒకసారి అర్థరయిచ్చినవారు తప్పక ఎప్పుడును మాకే అర్థకునుపంపుదురు.
వివరములకు తదిగిన విలాసములకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అండు బ్రదర్స్,
పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55. పట్టుబిలి వద్దకులు, చాక్, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మసి లిమిటెడ్

తీరుపతి ప్రొచి (చిత్తూరు జిల్లా)
వసంత కుసుమాకరము, మకరధ్వజము, చ్యవనప్రాసనము మొదలగు శాస్త్రోక్తమైన ఔష
ధములు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. నాలగవ వంతు సొమ్ము అద్వాన్యుగా ఉంపిన వి. పి. ఆర్డ
రులు తక్షణమే పంపబడును. వ్యాధి లక్షణములు, ఎట్లు కలిగినది మొదలగునవి వివరముగా వ్రాసిన
తీసిన ఔషధములు వి.పి.గా పంపబడును. మా క్యాటలాగు కావలసినవారు ఒక అణా స్థాపుపంపవలెను.
Dr. S. Rajaram Rao, A. M. A. C. Bhishagvara, Physician incharge Tirupathi.

ఘూర్జర దేశము

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఘూర్జరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ప్రచారము కాళివారి ఈక్రింది విధమున ప్రకటించుచున్నది:-

కాంగ్రెసు ప్రచారము సలహాకును, కార్యసంఘము వారి తీర్మానము ననుసరించి 3000 మంది కాంటిన్యెంటులను చేర్చుటకు గతా కాలము తీర్మానముల నాచరణయందుండుటకును ఘూర్జర ప్రాంత కాంగ్రెసు సంఘము వారికి ఉప సంఘము చేర్చబడిరి. ఈ క్రింది విధమున ఉపసంఘమువారు పనిచేయుటయందు నిర్ణయింపబడినది.

(1) ప్రభుత్వమునకు కాంగ్రెసు సంఘములను బలపరిచి ప్రతితాలూకాలో పట్టణములలో ఒక గ్రామమున కైనను ఒక కాంగ్రెసు సంఘము ముందుకట్టు మీద పనిచేయవలెను.

(2) పట్టణములను ఒకటిగ చేర్చి వాటినియొకటై పనిచేయుటకు ఒక ప్రచార కమిటీని నిర్మించవలెను. ప్రతి తాలూకా సంఘమువారు ఇట్టి ప్రచారకమిటీని ఒకటిగాను ఇతరులైనను నియమించవలెను. ఈ కమిటీయందలి ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీలోగ ముగియవలెను.

(3) లక్షమంది పాఠకులకు 5000 మంది చొప్పున కాంగ్రెసు పత్రికలను చేర్చవలెను.

(4) ఘూర్జర దేశము సమకాలికులైన 3000 మంది కవులను సేవకుల సంఘము కాంగ్రెసు సంఘములు కలసి పనిచేసి పూర్తిచేయుటయందు.

(5) రాష్ట్రము సేవకులను చేర్చవలెను. వీరు కాంగ్రెసు సంఘములను చేర్చుటకును ఖర్చులను ఆమోదించుటకును ఇతర కాంగ్రెసు పనులను చేయుటకు దినమున కొకగంట కాలమైనను పనిచేయవలెను.

(6) గాంధీమహాత్ముని సాంకేతికవిద్యను ప్రచారము (మార్చి 18) ముగియుటకై సంఘములు కాంటిన్యెంటులను సంపూర్ణముగ చేర్చవలెను.

(7) స్వరాజ్యానికి వినూత్నములను ప్రయత్నించవలెను.

(8) ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ మొదలు మార్చి 13 వ తేదీ వరకు రాష్ట్రమునందంతటయు నాయకులు పర్యటించి మనస్సులకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

వైన నూదింపబడిన వర్తకుల ననుసరించి ఉపసంఘము వారు పనిచేయుచున్నారు. గ్రామములందు ప్రచారము సలహాకును ఎన్నియో కాంగ్రెసు సంఘములు తీర్మానించినవి. ఇటీవలనే నూరుకుజ్జిల ప్రచారకుల సమావేశము జరిగెను. మార్చి 18 వ తేదీ లోగ 50000 మంది సభ్యులను 1000 మంది కాంటిన్యెంటులను చేర్చవలయునని వారు తీర్మానములు గావించిరి. ఘూర్జర దేశ పునర్నిర్మాణము జరుగుచున్నది. దీనివలన లాభములు త్వరలో ఎక్కువ విశేషము కావలెను.

కతివరాజు ప్రబోధము

నూరుకుజ్జిలయందలి కతివరాజు పాఠకులలో అభ్యుత్తముగు ప్రబోధము కలిగినది. వీరు నిర్మలాతులను చేరినవారు. ఆహారము వస్త్రములు వివాహాభివృద్ధి కొరకు తాము తమకు టుంబములవారు వాసిపెరియించెదరు. వీరి వాసిపెరియమును చూచి గాంధీమహాత్ముడు చింతించి వీరిని ఉద్ధరించవలయునని అచ్చట కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు హిత మొసగెను.

వీరియందు గావించబడిన ప్రచారము ఫలితము గావించిరి. ఈజాతివారందరు మద్యపానము మాంసభక్షణము త్యజించినారు. మూడు మాసములవరకు బ్రహ్మచర్యము ఆనలించి యుండవలయునని వారు తీర్మానించుకొనిరి. కవులను తోలుటయందు వీరు ముల్లకట్టల నుయోగించుటలేదు. వీరి రందరు తమ కృత్యములను పరిశుభ్రపరచుకొని కుభ్రముగ స్నానము చేయుచున్నారు. పెనుక చింపిగడ్డలుధరించికొని యున్నవారు ఇప్పుడు ఖడ్గధరించుచున్నారు. కల్లంగడివారి మాయోపాయములకు లోబడక వీరు కల్లంగడికాణములకే పోవుట లేదు.

ఇటీవల ఈజాతులవారి సమావేశము మేకులూరునందు జరిగెను. వల్లభభాయి జె పటేలుగారు అభ్యుత్తర వహించిరి. ఈ జాతులకు చేరినవారు 20 వేలమంది ఈ మహాసభకు వచ్చియుండిరి. ఈ జాతులను సాంఘికముగను నైతికముగను అధికముగను అభివృద్ధిపరచుటకు ఒక సేనాసంఘము ఏర్పాటుపడినది. అశ్రమములసాపించుటకు ఏర్పాటుచేయుటకు సారాయి తాగకూడదనియు, విశేషవస్త్రములను ధరించకూడదనియు తాగకూడదనియు ఆభరణములను నువ్వయోగించకూడదనియు తీర్మానములు గావించబడినవి. వరుల ఈ సంఘములవారి సమావేశము ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీన జరుగును. ఈనిర్మలాతులయందు వ్యాపించిన ప్రబోధము కార్యక్రమముగనుండి వీరి కుభ్రపరిచియు తోడ్పడునని నమ్ముచున్నాను.

నిర్మలాతులను పాఠశాలయందు చేర్చుకొనుట

ఆదిద్రావిడ ఆదిమాండ్లజాతి లెందరు పాఠశాలయందు చేర్చుకొనబడినో మున్నగు విషయములను తెలుపుచు ఒక నివేదికమును పంపవలయునని ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు ఇచ్చుటకును దైక్ష్ట్యము గావించిరి. ఇందువై నిర్మలాతులను దైక్ష్ట్యము గావించిరి. నివేదికమును ప్రభుత్వమువారి కంపె.

ఈ సంవత్సరము 6315 మంది ఆదిద్రావిడ ఆదిమాండ్ల విద్యార్థులు పాఠశాలల యందు చేర్చుకొన బడిరి. (దక్షిణసం వత్సరము పాఠశాల యందు చేర్చుకొనిన 4650) కాంటిన్యెంటులలో నేలం కడకజిల్లాలో విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమైనది. తంజావూరు జిల్లాలో విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కినది.

నిర్మలాతులను చేరినవారు వచ్చుటకు వీలులేనివిధమున ఆంగ్లములు చావలయు యందున్న 124 పాఠశాలలు ఈ ఉపవత్సరములో వేరు ప్రదేశములకు మార్చబడినవి. పాఠశాల భవనముల యభివృద్ధి తమ భవనములకు పంపవలయునని రాజుడవని ఆదేశించుచున్నారు. కొన్నిచోట్ల వాడుక ఇండ్లు కూడ చొరబడుతున్నవి.

నిర్మలాతుల అభివృద్ధికి వారి ఆర్థిక సాంఘిక దారిద్ర్యము గొప్ప అంశముగనున్నది. కొన్ని స్థానికసంఘములు విద్యార్థులకు ప్రస్తుతము పంటలు గడ్డలుకూడ ఇచ్చుచున్నారు. ఆదిద్రావిడ జాతులకు పాఠశాలయందు ప్రత్యేక స్థానము లివ్వకూడదని ఉత్తరువు లివ్వబడినది. ఈ విషయమై స్థానికసంఘములవారి కిట్టి ఆదేశములు లేకుండుట ముఖ్యమగు విషయము. కాని ఆదిద్రావిడలకు ప్రత్యేకముగ కొన్ని పాఠశాలలు చేర్చవలయునని ఉత్తరువు జాతులకు చేరిన హిందువులకు కొరవడుచున్న సేవాయాన భయముచేతను ఆదిద్రావిడ విద్యార్థులు ఆదిద్రావిడ పాఠశాలలకు అధికముగ పోవుచుండును. ఉన్నతజాతుల చొప్పున విద్య అభ్యసించుచు పాఠశాలలకు వచ్చుటకు సంతయించెదను.

ఇట్లు పంపవలయునని పాఠశాలలయందు చేర్చుటచే రామాపురము (కాంటిన్యెంటుజిల్లా) కిరియం (చెంగల్పట్టు జిల్లా) వరంబులకు (తిరుచినాపల్లి జిల్లా) యందలి పాఠశాలలలో ఉన్నతజాతులకు చేరినవిద్యార్థులు పాఠశాలలను వదిలిపోయిరి. కొన్ని స్థానిక సంఘములు ప్రస్తుతములు ముక్కుగునవి ఉచితముగ నొసగినవి. మద్రాసు కార్పొరేషనువారు సుధావన్నము భోజనముకూడ పెట్టుచున్నారు. నాగపట్నం కిల్లికోట కానూరు ములిసేపాట సంఘములవారు తమ పాఠశాలలయందు ఆదిద్రావిడ ఉపాధ్యాయులను నియమించిరి. అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీలో ఒక గ్రామ్యోపాధ్యాయుడు ఆదిద్రావిడపాఠశాలకుమార్చబడినది. అందులకు ఆతడు రాజీనామ ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. కొన్ని చోట్ల ఆదిద్రావిడల పాఠశాలలు ఇతర పాఠశాలలతో చేర్చబడినవి.

లోకజ్యోతుల అధ్యక్షులు జిల్లా విద్యాసంఘములవారి తో కలసి పనిచేయుచు నిర్మలాతులవిద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుచున్నారు. రాష్ట్రమునందంతయు క్రమక్రమముగ నిర్మలాతుల విద్యావిధానము వ్యాపించుటచే నిర్మలాతుల విద్యకు సంబంధించిన సహస్ర అంతమొందునని నమ్ముచున్నాను.

ప్రభుత్వపు టుత్తరువు

ఇట్లు ఇచ్చుటకును దైక్ష్ట్యమున నివేదికమున ప్రభుత్వమువారి కింది ఉత్తరువును ప్రకటించుచున్నాను:

నిర్మలాతుల బాంధవుల పాఠశాలలయందు చేర్చుకొను విషయమై స్థానికసంఘములవారు గావించిన ప్రయత్నములకు ప్రభుత్వమువారు సంతసించుచున్నారు. పంపము విద్యార్థులకు విద్యాభ్యసనము అధికముగ ఇవ్వవలయునని కాంటిన్యెంటుజిల్లా బోర్డు అభ్యుత్తముల సలహానిచ్చివారు. సాధారణముగ పాఠశాలలలో నిర్మలాతులకు చేరిన విద్యార్థులు ఉచితముగనే చేర్చుకొనబడుచున్నారు. ఈ విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ కొన్ని విద్యాభ్యసనము లివ్వబడుచున్నవి. నిర్మలాతులకు చేరినవిద్యార్థులను అధికముగ చేర్చుకొను పాఠశాలలకు అధికముగ గ్రాంటును ఇవ్వవలయునని సలహాను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింప జాలరు.

MONEY Making Book. "Key to fortune" (in Press.) Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates. Apply to Pearl & Co Victoria Gardens, Bombay.

ఒక ప్రశ్న

పార్లమెంటు తమకన్వెన్షన్ నూ రచనను చెప్పి చెప్పి తెలుపడం తామేమి చేయుచున్నామో వివరించుకొని వారణాసిలో కథలో ప్రశ్నించిరి. ఈ ప్రశ్ననే మేమును ఆనేకమారులు వైచితిమి. ఈ ప్రశ్న కీమెయొత్తము యిప్పుడు మితవాదులగు మారినవారిచున్నట్టిది. ఆమెకట్టుకల పీఠము ఇప్పటి ప్రభుత్వము కన్వెన్షన్ కోర్టులను తీర్చుచున్నది. తెలుగు ప్రాంత ప్రభుత్వమునకు వచ్చినంతవరకును పాటుపడదు. ఇదియేమి జవాబు కాని 50 యే డ్లకును కన్వెన్షన్ ను వాటిలరమునకు రావలెనని ఒక వేళవచ్చినను తనవాగ్దానముల వెనుకకువ్రాక్కిన ఆమెయేమి చేయను? పూర్వము లివ్వలయు ప్రభుత్వమునందుండియు కొద్దినియములలో గూడ నేమిచేసిరి? ఈ ప్రశ్నకు వినుటమృగాక సమాధానమును చెప్పవలయునని విశేషము. ఈసందర్భములో నేమి చేయవలసిగదియు జాతీయవాదులు మొరటిమండియు యోచించిరి. తెంగాలు విభజన సమయమున ఆంగ్లేయులు తెచ్చించిరి. మితవాదియగు గోకలయిట్టి సీతగుతులలో యోచించి ముంజును వినుటమృగా గొరినయమున గమనింపవలయునని కాలమును ఆమె ఈ ప్రశ్ననే సమాధానము నిచ్చుచున్నది. పట్టుకలను చిద్రే. రాజ్యాంగమున నెగుటకు కట్టుకల అవసరము కాని వీనియందు కట్టుకల? కోర్టులను వారల మనల యడగుచు యెవరు యీ కోర్టులను తీర్చువరకు వేచియుండుటలోనా? కాని యీ విషయమునే దేశమును స్వతంత్రమున సంపాదించలేదు. ఆ సభలోనే మాటవ్యాసము తెప్పించి, ముఖ్యోత్తములలో సమంజసులగు ప్రజల కోర్టులకు సమ్యక్తములను నారు ప్రార్థనలను నిష్పత్తుమని ప్రభుత్వము కొనసాగకుండ తేతురని ప్రభుత్వమువారు రెగినపుడే వారా కోర్టులను సమ్యక్తములు. ఒక మూర్ఖప్రభుత్వమును లాంగ్ దీముటకు ఒకాంసార్వత్తమును స్వీకరించిన ప్రజల చేత గల సాధన మిదియొక్కటే. వినుటమృగాయను, ఆమె సమాచరమును, యీ సాధన ప్రయోగమునకు బంధునంత కాలమును వారికి భావమృగాలవల కాటక గంగుండెంత ప్రయోగమునందునో అంతయు ప్రయోగమునందును ఇంగ్లాండులోని పార్లమెంటుగారి ప్రభుత్వముగాని వీటిని గణించవలయును. సహాయక కారణము- ప్రయోగపద్ధతి. ఎంతవరకు ప్రయోగింపవలసిగది, సమయోచితముగ యోచించెదరునా కాని దీని నూత్రము నంగీరించి లాభముతో యే సంవత్సరములో దీనిని ప్రయోగించుటకు వీలుగదో అచట నెల్ల దిం నాచరణ యందు తెట్టకున్న యేదేశమును ఆంగ్లేసామూర్తమున స్వతంత్రమును కొంతవరకైనను బడయవలెను.

("టిబూన్" నుండి)

సర్కారు తుమ్మచెట్లకు తెండర్లు

వంగోలుతాలూకా వీరుకుర్తి గ్రామములో సర్కారు చెరువులో సుమారు 9000 పెద్ద తుమ్మ చెట్లు కొనుటకు తెండర్లు కావలసివున్నవి. సడరు గ్రామము వంగోలుకు 13 మైళ్ల దూరములో వున్నది. మంచిరోడ్డు మార్గము. యీ నెల 15 తేదీ లోగా తెండర్లును వంగోలు సబ్ కలెక్టరు వారి వారి పేరుకు పంపుకొనవలెను. పై విషయములు విస్తరించి తెలుసుకొనవలెనను పై వారికి వ్రాయవచ్చును.

వి. ఆర్. నారాయణస్వామిచయ్యర్, 9-2-23 నవోకలక్టరు.

మంగలి కత్తులు. కప్పు తాళములు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినవి. ప్రోత్సహించెదమంటున్న ధరల కట్టుటలకు వ్రాయును. వి. కెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్. ఇల్లులు, బాండ్ లోక్, కుక్కల ఇండ్లు. పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా) కె.వి.గ్రాఫిక్ ఆర్ట్స్: "ఇండియన్" పెద్దాపురం.

తామర తైలము. కామర, తీట, గజ్జడి మందిది దాన్ని 1.50 రూ.ల నుండి మోహిని తైలము. 5 రులములు గల సీసా 1.5 అణాలు 0.12-0.00 ముగ్రహం. అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

జూ బు లు

చిత్తూరు మండల సంఘము

తీర్మానములు

- (1) శ్రీ సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తమ రాజీనామాను బిల్లు చేసి కొనకలయ్యగని ప్రార్థించడమైనది.
- (2) మండల విభజనము ప్రస్తుతము ఆఫీసుల చేయవలయును.
- (3) చెంగిల్లపల్లి అంధ్రగ్రామమును చిత్తూరు మండలమునకు చేర్చుకొనుటకు కాన్వేన్యేషన్ నేర్పించుట చేయవలయును.
- (4) శ్రీ రంగం శ్రేష్ఠి మొదలగు ఐదేండ్ల 5 గురు ఖద్దర్ ప్రచారము చేయవలయును.
- (5) జిల్లాలో నున్న 5000-0-0 ను 100 మంది నాలం టీర్లకు చేర్చుట తీర్మానించడమైనది.
- (6) వై తీర్మానము ఆనంతరం తీసికొని రాజదమనకు ఆరుగురు మండలమున ప్రచారము చేయవలసినది.

వై తీర్మానములు తిరుపతి గాంధీ విద్యాలయములో 11-2-28 తేదీన మధ్యాహ్నం 2-30 గంటలకు జరిగిన సభలో తీర్మానించబడినవి. సభముగిరిపిరవ శ్రీమంత్ రంగస్వామియ్యగారు మాకు కాంగ్రెసు కుటుంబాని రాజీయంప నోక తీర్మానమును తీర్మానించి యుండవలయునని. ఆటువంటి తీర్మానము ప్రయోజనములేదని నేను చెప్పితిని. కాని వాతీర్మానమును సభ్యులు యోచించుటకు ఆవకాశము లేకపోయెను.

సి. రాజగోపాలాచార్యులు, కార్యదర్శి.

పాలకొల్లు

మా పాలకొల్లు జాతీయవిద్యాలయాభివృద్ధి నిమిత్తము (శ్రీ మోతే శారాయణరావు జమీందారుగారు కి.న తేది రాత్రి తమ నాటకమును వచ్చిన రాబడిని దయచేసి పాఠశాల కృతజ్ఞతకు పాఠశాలయినారు. శ్రీయంత సింహాద్రి సత్యనారాయణమూర్తిగారు విద్యాలయములో నుడయోగించుకొనుటకు ఒక కృష్ణాజనమును, శ్రీయంత లోటరావమూర్తిగారు తమకుమారుని ఆక్ష రాభ్యాస సమయమున నోక గడియారమును, శ్రీయంత బొండాడ వెంకటరత్నమగారు తమపుత్రినియక్ష రాభ్యాస సమయమున నోకనల్లబల్లను, ఇచ్చెద మని వాగ్దానములు ఇదిగో చేసి నట్లు ప్రేమబీరరాత్రి నాటక భవనములో ప్రకటించబడినది. అంతట, ప్రస్తుతము మునిసిపల్ వైద్యశాల అక్రమించి యున్న తమ మేడను శాశ్వతముగా జాతీయవిద్యాలయమునకు ఇచ్చెదమనియు కలయు సామగ్రినికూడ సమకూర్చెదమనియు, డెడ్ ప్రాసీ ఇల్లు రిజిస్టరు చేసెదమనియు కీర్తికేళులయిన మండూరి మాణిక్యం గారి ప్రభువుకులు శారాయణరావుగారు తమ తమ్ములయిన వెంకటేశ్వరరావుగారి యామోదముతో కూడ, వాగ్దానముచేసి నట్లు ప్రకటించబడినది. పాఠశాల కమిటీసందర్భము కలిగినది. వీరి యాచార్యులంతమైన విరాళమునగి, జాతీయవిద్యాలయమును లండన్లోని మార్గదర్శకులైరి. ఈవైచారి నందరను భగవంతు దాశీ ర్వదించుగాక.

ఆత్మీయ సరసింహమూర్తి.

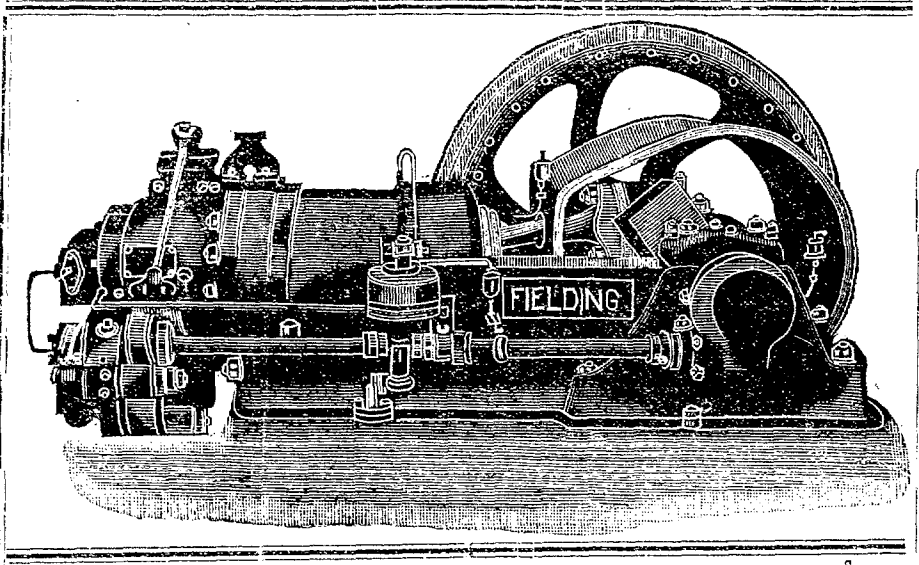
నల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

ఈనెల తే 11 దిని జిల్లాసంఘమువారు సమావేశమైరి. కొన్ని ఫిర్యాదులను కింకను పూర్తి కావడమున నుత్తరసంఘ సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు తిరిగి తే 18 ది కరకు అపబడినది. కొరకడిన ఫిర్యాదులలో ఎన్నికల పూర్తిచేసి తే 17 ది ఆఫీసుగా కార్యాలయమునకు తెలుపుటకు తీర్మానించినారు. ఈనెల తే 18 ది ఆదివారమున నుత్తర జిల్లాసంఘ సమావేశము జరుగును. జిల్లాసంఘ సభ్యులను ఎన్నుకొనుట, ఆధ్యక్షులు కార్యదర్శులు కార్యకర్తలూక సభ్యులు మున్నగు వారిని ఎన్నుకొనుట, ప్రచారసంఘమును ఏర్పాటుచేసి స్వచ్ఛంద సేవకులను, తిలక్ స్వరాభ్యాసిని ప్రోత్సహించుటకు కలయు మార్గము తేర్పాటుచేయుట మున్నగు విషయములెన్నో ముఖ్యమైరి. ఆలోచించి తీర్మానింపబడును. కాన జిల్లాసంఘ సభ్యులు, శ్రీకృష్ణ జన్యస్థానము వెల్లిపల్లికిని ఫిరులు, మండలసేన, జేక సేనచేయువారు అందరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. నాటిసాయంకాలము గాంధీచూపుని నిర్బంధదినముగాన ప్రసాదమున మహాసభ జరుగును జిల్లానాయకులు ఈ సన్మనింతురు.

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్.

జిల్లా కార్యదర్శి.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్డింగు శెమినిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము వున్న స్వల్పధరలకే అమ్మబడుచున్నవి. అన్ని సయలు ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

సంస్కృత గ్రంథములు — తెనుగులపి

ఆచార్య శ్రేణు మూలము.	ప్రకాశకము.	ఆంధ్రసంఘము ప్రయము.	ఆంధ్రసంఘము ప్రయము.
భాసాంతరపదములుగలది చిన్న నైజా ఆట్టలెండు	0 0 0	ఆంధ్రసంఘము ప్రయము (కాలిగో	0 0 0
మన్వకాండము మూలము 16 పట. కితానలెండు	0 0 0	" ఆట్టలెండు	0 0 0
స్తోత్రార్థము 1 మ. భాగము కితానలెండు	0 0 0	రామదాసుచరిత్రము	0 0 0
డిటో 2 మ. భాగము "	0 0 0	డిటో కాలిగోలెండు	0 0 0
డిటో 3 మ. భాగము "	0 0 0	సృసింహశతకము — మూలముమత్రము	0 0 0
శ్రీభగవద్గీత. — మూలముమత్రము, చిన్న నైజా	0 0 0	బాలరామాయణము డిటో	0 3 0
శ్రీవిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రము, చిన్న నైజా	0 3 0	ఇందిర	0 0 0
డిటో నామావళిపద	0 0 0	కామ్యుల	0 0 0
		శ్రీవేంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు	0 0 0

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో, ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

జేమన	జేమన	శ్ర	గన్నాయక	కృషాధిప
ముమతి	కాశ్యప స్తలింగ *	త	దాశోధి	కృష్ణ
భాస్కర	రామలింగేశ *	క	నరసింహ	భద్రాద్రిరామ
సత్యవతి	కవిచాడప్ప	ము	మానసభోధ	నానుమంత
సురాభాండే	గజికాగణ	లు	భజనావింద	పంచమిశతి
కృంగార రత్న *				

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ

తాలూకా సంఘసమావేశము ఈ నెల 19 వ తేదీ సోమవారం మధ్యాహ్నము కొత్తపేట గ్రామములో 1 గంటకు జరుగును. సంఘసభ్యు లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

చర్చావిషయములు

- గతయుగాదిని నవంబరు, డిశంబరు ఈశ్వరము జనవరి నెలల జమాఖర్చు లెక్కలు సరిచూచి ప్రకటించుట.
- గయా కాంగ్రెసు కార్యక్రమము కొనసాగించుటకు ప్రతి ఫిర్యాదు వేతన ప్రచారకులనుగాని గౌరవ ప్రచారకులనుగాని ఏర్పరచుట.
- జిల్లా సంఘతీర్మానములు ఈతాలూకాయందు అమలులో తెల్లవిభాసము నిర్ణయించుట.
- తాలూకాయందు హిందీభాష బ్యాపింజలేయమార్గము నిరూపించుట.

ఇతరవిషయములు.
పుత్తేటికురు } గో. వెంకటేశ్వర్లు, కార్యదర్శి
11 2-28 }

రాజమహేంద్రవరము కూనీ కేసు

ఈ కేసులో సాక్షిబలము లేదని ప్రభుత్వన్యాయవాది తెలుపుట

(స్వకీయ విలేఖరినద్దనుండి)

రాజమహేంద్రవరపు సరహత్వకేసులో పట్టికు ప్రాసిక్యూటరుగారగు డి. బి. చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులుగా రిదిన మునసెషన్సు కోర్టులో ప్రాసిక్యూటరుకరవున వాదించిరి. మొదటిసలాగుడు ముద్దాయిల వైన నేమియు కేసులేదనియు, సాక్ష్యము లేదనియు జెప్పిరి. అట్లయ్యేయేడల కేసు ఏలకావసరమని కొనలేదని జడ్జిగారడుగ గా, బొంబాయి 48 ప్రకారము కొంతవరకు చూడవచ్చున ననక ప్రయత్నించినది జెప్పిరి. పట్టికు ప్రాసిక్యూటరుగారి వాదమైనకరార్థత కోర్టు ఫలావారమునకు లేదిరి.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము
మేహరోగ ప్రకరణము

419 వ. పుట మధ్యమేహరోగమును ప్రసాదింపఁగ కరతరములనుండి అర్చనైవేద్యము ఉపయోగించుచున్నాడు. ఇంకను కీయ, అదీర్ఘ, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులగుడ మిక్కిలి అనుభూయము. బలవర్ధకము రక్తమును కుద్రీకరించును. ఇందు కరతపుటాధికము, బంగాంము, ముక్యము, కంఠ భస్మము, కాంఠము, కల్యాణి విలుగుల బ్రౌహ్మణము గలవ.

20 మార్తలముల సీసా 1 టికి రూ 5-0-0 బ్రౌహ్మణముతో గుడ వధ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసి లిమిటెడ్
వనూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హాన్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు హోస్టల్-మదరాసు

నిర్వహ్యమైన కాశ్మీర బ్రౌహ్మణములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
(బాంపీలు:— (1) నెం 149 హైకోర్టు తిరువల్లి కేజీ. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూరోడ్డు రాయశేట్ల. (4) హైకోర్టు, తిరువల్లి.

ఇంతవరకు
8405 డబ్బీలు
ఖర్చు అయినది.
26-1-28

ధ ర త గ్గి న ది వ్యా ధ ష ము

శ్రీరాజయ రసాయనము

సర్వ రోగములను హరించును

ఇంతటినుండి
5500 డబ్బీలు ఖర్చు
తదువరకు మూలము రూ
8 నెలగల డబ్బీ రు 6 కే
ఇకలబడెను.

ప్రతివారికిని ప్రాణసమానమైన సంజీవనీ యావధ్యముని యున్నట్లు గుఱుముచే హిందూదేశమంతటను శ్రద్ధాశ్రీగాంచినది. వేలకొదిలొగ్యతాపదములు పొందినది. ఈ రసాయనము వె తగ్గించవలెనని నానాప్రాంతముల కుండి రమాకమి 500 ఉత్తరములు మాకు చేరుటచేతను సర్వరోగవయోగమునకు నులభముగ చిక్కుకలుల రోచింది ఎట్టివానము, కల్లీలేని శ్రేష్ఠమైన శిలాజతు (మొమ్మాయి) సరసమైన ధాతు ఒకేసారి అధికముగ విశేషధన విచ్చివొడమైనది. కావున యంతటి నుండి 5500 డబ్బీలు ఖర్చుపడవరకు మూలము రూ 6 నెలగల ఒక డబ్బీ రు 6-0-0 లకే యివ్వబడును. గనుక త్వరపడికరకులు, ఏబట్లు, కాతావారులు, రోగులు, నిరోధులు సహితము ఈ తిక్కునకర సమయము ననే శాని సంగ్రహించుకొనుటయెను. ఈ సమయముదాటిని యాధరకు చిక్కును మొత్తముగా కొనువారికి కొంతవెలతగును. కుద్రీకరింప శ్రేష్ఠమైన శిలాజతు మేము ప్రత్యేకముగా సప్లయిచేయుదుము. ఈ షేక్సూ 2 మార్తమే పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మా విలాసము:—ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి. శ్యామసుందరరావు, బ్రదర్స్
ఆయుర్వేద బ్రౌహ్మణయము బరంపురం, గంజాం, ఇండియా.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

మీరందరును కాంగ్రెసువారి తీర్మానముల
ప్రకారము పనిచేయవలెను

ఈనెల 8వ తేదీ సాయంత్రము తూర్పువదిలో స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమువారి యేర్పాటుప్రకారము, ఎ. మాన్సిరా మజిలీగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో శ్రీనివాసయ్యంగారు పాల్గొనిరి.

1920లో శేను తిరునెల్వేలిలో రాష్ట్రీయమహాసభ కథ్యక్షత వహించినపుడు అసహాయోద్యమము సాగలదన నమ్మకమే నాకు కలగలేదుగాని ఇప్పుడు చూడగా అసహాయోద్యమము విఫలముకాలేకని స్పష్టమగుచున్నది. త్వరలో సంపూర్ణవిజయముకలిగి స్వరాజ్యములభిషకమైనదియే శేను కోరెదను. మనలో సంపూర్ణమగునై కమిషన్ మేన్వేట్వేతను. నిర్మాణవిధాన మంతయును పూర్తిగాకొనసాగవలెను. అట్లు జరుగనిచో స్వరాజ్యము రాదు.

ఖద్దరు

ఇంతకాలమునుండి బోధించుచున్న ఈ తిరునెల్వేలిమండలమున 1003 5వరుమూతమే ఖద్దరుకట్టుచుండుట చాలవిచారకరము. గాంధీమహాత్ముడు దేశసంతాపము చేయుచున్నపుడు ఖద్దరువిక్రయము విస్తారముగా నుండెడు గాని యిప్పుడు మరల చాల నిరుత్సాహకరముగా నున్నదిగాని శీఘ్రకాలములో 100-కి 50 మందియైన ఖద్దరు కట్టుట్లు మీరందరును గట్టికడుత్తుము చేయవలెను.

అస్పృశ్యత

ఈమండలమున అస్పృశ్యతగూర్చినవట్టువల విశేషముగా నున్నది. స్వరాజ్యమురావలెననిన అస్పృశ్యతకు తొలగించుట ఖ్యతము. స్వరాజ్యముకలుప చిత్తప్రస్థములలో అస్పృశ్యత యొక్కటియని గాంధీమహాత్ముడు నుడివెను. అట్టిస్థితిలో ఒక ప్రస్థముకలుపడే మంటప మెట్లు నిలువగలుగును? అదిసాధ్యముకాదు. అటులైన నీవీయమున మరుగుగా మనమేల పనిచేయ గూడదు? ఓహిందూసోదరులారా! మీరు మనవాడార సోదరులను మన దేవాలయములలోనికి తానిచ్చుటలేదని వారివలన "నేను వింటిని." భనసంపదయందుగాని విద్యాసంపదయందుగాని నాదారు సోదరులు మీరెందును. తీసిపోయియుండలేదు. మీర

భిక్షుగు నుదారభావమును చూపి యిట్టి మనస్తాతములను తొలగింపవలెను. నాదారులు కాంగ్రెసు సంఘములలో చేరకుండుట కింతకంటే వేరుకారణమేదీయును లేదనిగూడ తెలియుచున్నది. ఓ నాదారు సోదరులారా! మీర కారణమున మీర కాంగ్రెసుసభ్యులు కాకుండుటగూడ కష్టమిదు. మీరు కాంగ్రెసులో చేరి స్వరాజ్యముకొరకు మాతో కలసి పనిచేయుదు. మీ అభిప్రాయ సాంఘికముగా నిర్బంధించువారితో గూడ ప్రతిఘటింపుడు. చిల్లరతగవుల నన్నిటిని వదలి మనమందరమును కలసి పనిచేయవలెను.

జన్మిస్తుపక్షము

జన్మిస్తుపక్షమువారు స్వరాజ్యమును కోరుటలేదనిన శేను నమ్మజాలను. వారు కానననభలలో దొరతనముతో ప్రతిఘటిం చుచున్న విషయమును మనము చూచుచుండుటలేదా? జన్మిస్తుపక్షమునకు చేరిన బ్రాహ్మణకేతర సోదరులుగూడ కాంగ్రెసువారితో కలసి పనిచేసి త్వరలో స్వరాజ్యమును బడయుటకు ప్రయత్నింపదగు:ని శేను వారిని గోరెదను. వారకులచేసినచో శేనియలందరు శక్తివించియున్నారని విశేషములవారికి మనము స్పష్టముగా తెలుపవలెను.

కాంగ్రెసు వారిలోకక్షులు

గయలో కాంగ్రెసువారిలో రెండుకక్ష తేర్చుకుట చాలవిచారకరము. అవిభేదములే యిందులకుమూలకారణము. ఇందులకు మనలనుమాది నిరంకుశోద్యోగులు పనిచేసింతురని శేను గుఱును. నిరంకుశోద్యోగు తీర్చిదిద్దగమునే కోరుదురుగాన వారురంకుశములవారినిగూడ నిపుడు లాలించుటకు పూనుకొందురు. గాంధీమహాత్ముడు గయకాంగ్రెసుసభలో నున్నచో నీవిధానము కలిగియుండును. దానుపక్షమునకు ప్రతికూలము ప్రబలముగానున్నదని శేను గ్రహించి సమాధానము కుదుర్చుటకు మిక్కిలిగా ప్రయత్నించి తినిగాని లాభములేకపోయినది. ఎన్నికలకు మూత్రమే నిలచెదము. కానననభలలో ఈశ్వరుని నా కాననభలో వాగ్దానము చేసి నాపక్షమున నిలిచినవారుగూడ నిపుడు మరల కానననభలోనికి వెళ్లజూనుట చాల విచారకరము. అధిసంఖ్యాకుల తీర్మానమున కల్పసంఖ్యాకులు విధేయులై కాంగ్రెసు తీర్మానముల నెరవేర్చుట వ్యాయముగాని. మనకోవిభాగము కలగకుండుటకును సద్భావము తొలగ కుండుటకునే నా సమాధానమును చూచిందిని. అధిక సంఖ్యాకులు. కొంత ఉదార భావమును చూపియుండిన బాగుండెడిది. అధిక సంఖ్యాకులు

చేసినదియు అల్పసంఖ్యాకులు చేసినదియు గూడ తప్పేయని నాభిప్రాయము. స్వరాజ్యమును బడయుటకు అసహాయోద్యమ మేష్టమేగాని మనలో మనము పరస్పర నహాయము చేయకుండుటగాదు. గయసభలో రెండుపక్షము తేర్చుకొను. నాయకులలో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగిన. విశవత్సయముల విజయమును విధేదముల కలగవలెన పరాజయమును కలగవలెనని యిట్టి విషయగుఱుమును నంది టుకక్షులను కలిగించుటకు కారణభూతులైననాయకులు గుర్తింపదగును.

మిక రత్నమేమి?

నాయకులందరును కలసి పనిచేయవలెనని మీరు గట్టిగా నడుగవలెను. "ఓనాయకులారా! మీరందరునుకలసి పనిచేయని చోదొరతనమువారు మిమ్ముదిగ నాడినట్లు మేముగూడ మిమ్మును మీ కాంగ్రెసు నుండి గాడిపోయెదము." అని మీరు స్పష్టముగా తెలుపవలెను. ఈ రీతిగా నాయకులలో విభాగము కలిగినపుడు ప్రబలమైన వామై విశ్వాసము తొలగుటవలెకాదు. గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించినవిధానమునం దెట్టి మార్పుచేయవలెనని శేను తెలుపువాడనుగాను. మన నాయకులలో నైక నత్వముగలుగుటకు మాత్రము కొద్దిపరణము చేయగోరెదను. వేలముఖువాడుగాని సత్యము తెలుగును మీరందరును కాంగ్రెసు సభవారి తీర్మానముల ప్రకారమే పనిచేయవలెను. మనల నాయకులలో నైకత్వముగ లిగించితిమను గౌరవము మన చెన్నరాష్ట్రమువారికేలకనట్లు మీరు ముఖ్యుండవలెననికోరెనని శ్రీనివాస క్ష్యంగారుచెడిరి.

ఎప్పుడును అల్పసంఖ్యాకులు అధికసంఖ్యాకుల తీర్మానమునకు విధేయులు కావలెను. లేనిచో అపకీర్తికి పాలగుదురని అభ్యుత్సాహము నుడివెను. (స్వరాజ్య)

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్)

తెలుగుజాతికి తమజాతి ఈ బ్రౌహ్మణము వాడిన విషమును తీసికేయుటయేగాక వాడను పూర్తిగా పోగొట్టును. కల పాకట్టు రు. 0-8-0 పోస్టేజీ 0-6-0, 4 పాకట్టుకొనవారికి పోస్టేజీ ఇకాం. 1 డబ్బు ప్యాకట్లు 5-0-0. పోస్టేజీ ఇకాం.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
(5) నెం. 44 నంబలయ్యర దిగి, మద్రాసు

(గతశతాబ్ది తరువాయి)

ಪಾದಿ ಕೃಷ್ಣಂ.

బి నెం టు గారి డి ల్లి స మా వేశ ము

దిక్కులు మ్రోగినదే కడకేమైనది?

అధ్యక్షులు సప్రగారి ప్రసంగము

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 12:— భారతదేశము స్వపరిపాలనము నందుటకు తగు విధానముల నాలోచించుటకై బి నెం టు గారు తలంపుచుండి సమావేశము కలిపినను 5-8 రోజులు పుంజుటకు రెండు నీనా యాస్థాన హోటలు భవనములకు సమావేశ మయ్యెను. 250 మంది ప్రముఖులకు నాహ్వానములు పంపబడెను. 150 మంది మాత్రమే వచ్చియుండిరి. అనేకమంది శాసనసభ్యులును, స్థానిక సభలందు ఆసభి కార్యసభ్యులును, సభ సలహాకరించి యుండిరి. భారతదేశము స్వపరిపాలనము నందుటకై తగు విధాన మొకటి యేర్పఱచి దానిని ఓటర్ల యెదుటనుంచి, కొంతకాలమైన తరువాత ప్రతినిధుల సమావేశము గావించి, అందు తగువిషయములు చర్చించుటయు యీ సమావేశపు ఆదర్శము.

ఈసమావేశమును గూడజేసిన కార్యదర్శి డాక్టరు బి నెం టు గారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగుచు సభ యేదే పరిస్థితులకైన సమావేశముపరిచినదియు, ఎంతలయ సభ గూడినదియు తమచర్య పార్లమెంటుకివర్తించు నాధారపడియే యుండవలయుననియు, స్వతంత్ర మండలముల అక్రమమైన డైరెక్టు వర్షి పనికిరాదనియు, యేనుభుమువారుగాని, తమపద్ధతుల తాముపోయినను, యీసభవారు మాచించిన యాదర్శముల నొకటి యొప్పుకొనిన జాతీయనియ బె నెం టు గారు ప్రసంగించిరి.

శ్రీమం గాచారిగాను యీ యమాల్యదకు తరుణమున సమావేశమైన సభ్యకథ్యులుగ నుండ సప్రగారే యహ్వానము సప్రగారి సభ్యులుగ నుండ నుపపాదించిరి.

తరువాత డాక్టరు ఫెయిర్ బ్రూక్ కడకు, భావరుదాన్ గారుల తీర్మానము బలముగా సప్రగారు వార్షికోత్సవలభ్య కభ్యాసత్యములను విమోచిరి.

సప్రగారి ప్రసంగము

పిమ్మట సప్రగా రిట్లు ప్రసంగించిరి.

సభయొక్క యుద్దేశ్యములు

భారతస్వపరిపాలనమునకై తగువిధాన మేర్పఱచి, యాదర్శులవై ఓటర్లయొక్క యభిప్రాయముల నొకటవలయును. అప్పుడే మనకు కోటానకోట్ల యోజనల సానుకూలమైన జలము కలుగును. అప్పుడే యుచిత మైనవర్షానికి సభ జరిపియో, మరియేవిధానమునో భారతదేశ సత్వయాభివృద్ధిని తెలిసికొని, ఆయాశయముల పూర్తిజేయుచు మనము గోరగను.

విధానము నూచించుట రెండు మూడు

ది న ము ల ప ని యా?

ఈసమావేశము కలిపినవారును, నందు జేరినవారును యెవరైనను రెండుమూడుదినములలో స్వపరిపాలనయందు విధానమును నూచింప గలవచ్చునని తలంచువారలు లేరు. అట్లు కొందర పడి పనిజేసిన ప్రమాదములు వాటిల్లనని నాకు తెలియును. ఇప్పుడు దేశమునన్న నీశ్వర పరిస్థితుల గుర్తించవలయును. ఇంతకుముందు నట్టి పరిస్థితులందు మన మేమి చేసితిమో దానిని గూడ యెఱుంగవలయును. ప్రజలయొక్క యభిప్రాయములే గాక సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితులగూడ చక్కగ పరిశీలించవలయును. దీనివారే యాచరణకు తగుపద్ధతులవై పూనువలయును. అప్పుడే ప్రజల బలమంతయు మనవైపున నెగడియును.

ఈసమావేశము యేమిజేయక పోయినను, సక్రమపద్ధతుల నమృతముగ వారల నొకవేదికవై కలుపుటకైన సమాను పడినది అంతయజాలను. మనప్రయత్నములు వ్యర్థము కలెదని చెప్పనవచ్చును.

సంస్కరణములు భగ్గువలెనవడవు

మనలో అనేకమంది సంస్కరణముల భగ్గువలెనవడవలయునని పూరిరి. వారే మరల సభలలో ప్రవేశింపగలరున్నారు. సంస్కరణముల భగ్గువలెనవడవలయునని అంతబలవంతమైంది గాదు. ప్రస్తుత పరిపాలనాధివాసానుసార మది యసాధ్యము. ప్రతిపాలకులకు చెల్లుతు, వారి రాజకీయాభిప్రాయము లేనికొన్నను లే, యట్లు చెదరింతుట సహజమైనది. అయిన భారతదేశమునకు మేలుజేయు కొన్నిటియందు గూడ నిరసన భావమునూపించి, యావిధానము మొత్తముమీద సంపూర్ణస్వరాజ్యము ప్రసాదించ దనుట యుచితముగాదు.

ఆగస్టువాగ్దానము

ఒక ఆగస్టు మాసమున పూర్వపురుషుల చేసిన వాగ్దానము తీర్చును. దానిని మరల వెనకకు దీసికొనుటకుగూడ నేనువిశేషమైన ప్రభుత్వముగూడ ప్రయత్నింపరు. కానిన ఏనాడు ఎంతకాలములో నా వాగ్దానము పూర్తియగును అనునదియే విచారించవలసినసమస్య. సంస్కరణకాసనము 84 (ఏ) సెక్షను నందుగూడ : రీతి తయారుములోకల సంస్కరణముల యభివృద్ధి పరిశీలించుటకు రాజుల్ కమిషనువారు రాజుల రని తెలుపబడియుండలేదు.

ద్వంద్వపరిపాలనము పోవలయును

సామాన్యకాసనసభ్యులు ఎక్కువభాగ్యులుగలసంస్కరణముల త్వరలో నియ్యవలసినదని మంత్రిగారిని కోరిరి. మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరముచాలయాశాభంగకరమైనది. ప్రస్తుతవిధానమునజరిగిరాష్ట్రీయసభలందు కొంతమాత్రముగూడ గాని కేంద్రప్రభుత్వముందు కొంచెమైన మాత్రమే. ఆర్థికవిషయములందు రెండు ప్రభుత్వములందును మనకు మాత్రమే. రాష్ట్రీయసభలందు మనప్రతినిధులు బాగుగపరిశీలించుటచేరి. అనిన, అది ఆర్థికదృష్టి తలననే యనియెఱుంగవలయును. అనేకమంది ద్వంద్వపరిపాలనము చాలకాలము బ్రదుకవలెనని తలంచుచున్నారు. మరి కొన్ని స్థలముల నా స్థానిక ప్రభుత్వమునకు స్వతంత్రపరిపాలన మొసంగబడవలయునని తలంచుచునున్నది. ప్రస్తుతవిధానముగూడ చాలకాలముండకాలదనిగూడ నేను తెలిసివును రహస్యమెట్లి గించుచుండలేదు.

కేంద్రప్రభుత్వవిధానము ప్రకృతివిరుద్ధ మైనది

నేనొక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగూర్చి అంతగ జెప్పబూనను. దానివిషయము ఆయామంత్రులనుండియే వినిన బాగుండునని తలంచెద. కేంద్రప్రభుత్వ విషయమే చాల చిత్తశాంతి, నూత్నముగ నున్నది. దానివిధానము ప్రకృతివిరుద్ధ మైనది. ఒకవైపున ఆంధ్రకొంతాధిక సంఖ్యాకులతోగూడన కాసనసభయు, ఒకవంక పడేపడే తనఆధికారము చలాయించుచు తీరలయునను మంత్రయు వీని రెంటికిమధ్య ప్రభుత్వము వెనగులాడవలయును. ఇట్టిప్రభుత్వము వలయునని కొందరలగుండ నుండరు. అట్టి ప్రభుత్వవిధానము నింగన కొంతకాలము జీవముతో నుండజేయుటకు బిటిషు ప్రభుత్వమువారు కోరిరా యనునది యొకప్రశ్న.

బాధ్యతాయుతస్వపరిపాలనము తక్షణము

ప్రసాదింపవలయును

ఎక్కువ భాగ్యులు గల సంస్కరణముల నొసంగు విషయమింతిచారితము. ఓటర్లకు తగుమైనవిద్య రాపనినననట గులభమైనన, వారికి విద్యజెప్పట చాలకష్టమని నే నెరుగుదును. ఓటర్ల విద్యాకంతులు కావలయునను నాశ్యములకు పాశ్చాత్యదేశములందు అర్థము జేసికొను విధమున నైన, అది సాధ్యమేకాదని నా యభిప్రాయము. ప్రస్తుత పరిస్థితుల నెట్లున్న నో యే వాని గుర్తింపవలయు. ఆ పుడు చాల విషమస్థితి సంభంధించిన, ఓటర్ల విద్యాకంతులగావించుటయు, రాజకీయవిధానముల సభ్యుల పరిణామముల నొకటూ జరుపవలయును. ఓటర్లకు విద్యాగంధము సోపదనుక బాధ్యతాయుత పరిపాలనమొకబడదనగా, అపారమగు కాలముచాక వేదయింతుడనుటయేయగును. ఇందు నుండి యున్న త్రిమగు ప్రమాదములకన్న, బాధ్యతాయుత పరిపాలన మిప్పుడే యిచ్చుటయుదు కలుగుప్రమాదములు ఎక్కువయింకనినాకలంపు. ఇతిమిగత యిట్టి విషమవిధానములన మంచిది యై, దేశాభ్యుదయమునకై యుపయోగపడదు. ప్రజల శక్తులన్నియు కుమ్రకలవాంబుల నుపయోగపడును. రెండుదేశముల కట్టిపద్ధతిచాల అసానుకరము. ఈ విషయపరిస్థితి చాలకాలముండినా, అమితవాదములు, మహోద్ధరకరమున సభిప్రాయములు వెలిగి నిరముగ నాటుకొనును.

ప్రస్తుత విధానము తగిన పరీక్ష కాదు

ప్రస్తుత విధానమునందు బోరి స్థానిక ప్రభుత్వములందు కొంత బాధ్యతయు, కేంద్ర ప్రభుత్వములందు బాధ్యత లేకుండుటయు, ఇవి తగుమైన పరీక్ష కానేరదు. అందున నచట జరుగ ప్రతి తప్పిదమునకు బిటిషువారే కారకులని తలంపబడును. అప్పుడు ప్రజలు కొంతిత్తులై యభివృద్ధి నొందజూచుటకు మాత్రగా అసంతృప్తికరమున పద్ధతులకు తోసగుదురు.

అంతర్విషయసమస్యలు

బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనము తగురీతిని జరుపకకై కలిగియుండుటకై మనలోనున్న అంతర్విషయసమస్యల పరిష్కరించుకొనవలయును. మహమ్మదీయ హిందూసమ్యక్సమా,

వికమత్యము అభివృద్ధినియందునను అల్లుసాభ్యుత్థులయొక్క ప్రభుత్వమున పాపముగలవలయును. బ్రిటు మహా సభ్యులను విషయములపై డిక్టేన్ విషయములందు రెండుభానులవారి విశేషము బాగుగ ను ర్తిదగనున్నది. భవిష్యత్తుభివృద్ధి దైవజాతములవలన సాంఘికభావములు నాధారపడిన, ఏదో తప్పజ్ఞాన, ప్రాకృత్యజ్ఞాన మాత్రముల మూలమునాక యథాస్థితి నెట్లుండకూడదే అల్లుసాభ్యుత్థుల విభిన్నము విశేషములవలన. అట్లే ఇంగ్లీషువారికి గూడ, తమ సభ్యులను ప్రోత్సహించు గొరించి కాపాడెనను అని నాను. ఇది వారు గూడ జనులో జేసె మొదటి ప్రయత్నము.

సర్వీసుయద్యోగులు

ప్రస్తుత సర్వీసుయద్యోగుల విధానము తృప్తికరముగ లేనందున చాలకాల బుంబులవలెను. బ్రిటునయను, కలనరాజ్యములందు బోరిస్థాయికమైన సర్వీసుపద్ధతుల తగ్గువలయుననురాజుల్. మీము కాశాయనని యెదుకోరియుండిరి. సర్వీసువారి జీతములు పెంచుచేయవలయునను కమిషనువారి జీతముల పెంచుచేయవలయునను. లేక సర్వీసువారి జీతముం దెట్టివారిని తీసికొనవలయునను సమస్య చాల కష్టముగలదు. కానిన వారికోత వీనిని జేయవలెను. బాధ్యతాయుత పరిపాలనాభివృద్ధియందు రాజకీయమున గాని యిచ్చునను, యిచ్చవలయును. ఇంగ్లీషు సర్వీసుయద్యోగులకు, అంతర ప్రభుత్వసవలనీ యున్నది. విదేశీయుల కిచ్చుచున్నది. జేయవలెను. భాంతియు డగు సర్వీసుయద్యోగి కావలయును గాని.

భారత సైనికవిధానము

ఇంక సైనికవిషయము కొంత జెప్పవలయును. భారతదేశము తన్ను తాంక్షించుకొనుటకు యోగ్యత కలిగివుండే స్వతంత్రమందిన ట్లగును. అట్టి సైనికస్వాతంత్ర్యమునాకేని యితరవిషయముల నెట్లుల ప్రభుత్వము మంత్రగారి కిచ్చగత కాసనసభ్యులకే బాధ్యతకలిపించి యెంతవలె జరిజేయవలెదరాదు. ఎందులకు రాష్ట్రములు బాధ్యతాయుత పరిపాలనా విధానము ననుభవించగూడదు.

జేపసుహారము

అధిక నేతృత్వముల కన్నంత స్వాతంత్ర్యమే ప్రస్తుతము మేము కోరునది. ఇంతిన్న మేమధ్యస్థములు గొరువాలించుచు జీవితమునకు మంచినిగాని, సమానులైనవలె గాని నిరూపించుబాధ్యత వారిమైననుండును. రాజకీయములందు మానవపద్ధతుల ద్రోహము మంచిదని జెప్పవలెను. ఏదేని బాధ్యతాయుతపరిపాలనము కావలయు ననుటయుదుగాని, అవలయును. యందుగానికను చాంచల్యమునే వెల్లడిజేసికొనుచుండిరి. కొంతవరకు ప్రభుత్వములు విద్యార్థులులే చేతులలో నీ యుండును. అయిన ప్రవాసమితియుదు భావనాభివృద్ధి కలిగిన తనవారే, విధాననూచనలను, మాండేలులును వారినుండియే రావలయును. ఇప్పుడు విద్యార్థులకు తమ బలమును దుష్ప్రయోగమునకులే దానికేతిగింపుల మనుభవించుక తీరదు. భారతదేశము బ్రిటిషు పరిపాలననుండి జైతలిపోవునను యూరప్రమునలవలె మన యాశయములకు ప్రతిపాలమగు సభిప్రాయములు ఇండ్లొకన ప్రబలుచున్నయని. ఒకటూరి మనకుందగిరి అధికనేతృత్వములనంటి ప్రభుత్వము కావలయునని కోరితిమా ఏమిలేని భాంతి ప్రభుత్వములవైనను, బిటిషు ప్రభుత్వము వైనను సర్వీసుల నుపయోగించి మన యాశయము కొనసాగించుకొనవచ్చును. మనసక్రమ (1) ప్రయత్నము లన్నియు సోపిపాలన యేమి చేయవలెనని కొలదియింది. ప్రస్తుతము, అట్టివారికి సేవ (ప్రశ్న) మేమిదలంపింది. మిగిలిన సోపి మిగిలిన సేవ నొందిరి. సక్రమపద్ధతులు పరిమితులకు కొంతకాలము పట్టవచ్చును. 1885 సంవత్సర ప్రాంత్యమునందే జరుగుచుండియందోలెను. అట్టి వాచిన మన సక్రమ పద్ధతులు సోపిపాలన నేను నమ్మెదను. కొలదికాలము క్రిందట మనకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వముండినది కాదు. మనలో నున్న భావాభిప్రాయములై, పరిజూయకొని ఒక్కపే యభిమతియును వెల్లడిజేయ కల్గును. మేని, మనకు సర్వీసు అధికనేతృత్వపరిపాలనము రాకలగు ననుకొనజేసాము లేదు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి వ్యాసము

స్వరాజ్య సంపాదనా విధానము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సభవారలను గూర్చి స్వరాజ్య సంపాదనావిధానము" అను నొక వ్యాసము ప్రసాదించి దానిని శ్రీముత జంనావాన్ ద్వారాచాన్ గారు విమోచించిరి. అందులో కొన్ని భాగాలు క్రింద జూచుకొందము:—

భారతదేశమున రాజకీయ వాతావరణ బాధ్యతయు ఇందియమంత్రిగారు తీవ్రభావమున మననామృతమున విమోచించుటయు, మానవస్వభావమున కేవలము నిష్పాదములవలె ఇందియమంత్రి అట్లు జేయవలెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు భాంతియు, ఓటర్ల మాట్లాడుము, ప్రతిభుల ప్రతిభా విశేషములను పరిశీలించెదమన జెప్పుచువును, భాంతియు, సర్వీసులలో నెకు.

“కాననధల ప్రారంభములందు సంస్కృతమును బ్రీటి
 ఘరాణ్యంకేనున కృతాశ్చయము ప్రసాదించుటకు మొదటి
 మెట్టనిచ్చి, యరుదేశములకు నిరధలగఁగ నఖ్యుత పెరుగఁచు
 ననయు లలంపుచున్నాను అని తాము దత్తాత్రేయ్యముగ బ
 వినవార్తకై, కాననధల యొక్కయు, లోకలబాడీల
 యొక్కయు, రాజీయగుఘనలయొక్కయు ప్రతినిధులగు
 మేము తమపాదసన్నిధికి వృత్తితాత్రేయ్యనందము లాచ
 రించుకొంటిమి” ఈతిర్వానము వార్షధ్వమల మధ్య నామోది
 పబడెను.

உயர்வு

భారతఖిలాఫతు సంఘమువారి ప కటనము

ఖిలాఫతునిద్ది - అంగోరాదత్తము

శ్రీ ప్రేమరి 23 వ తేదీ మొదలు మార్చి 4 వ తేదీవరకు ప్రత్యేకదీక్షను బూనవలెను

లా హోహారు లారెన్సు శిలావిగ్రహము

మ్యూనిసిపాలిటీవారు దొరతనమునకు నెలదినములు గడువిచ్చుట - జిల్లా ప్రాచుల సూచన

తొలకు స్వరాజ్యనిధి - ఆలిఘరు జాతీయవిశ్వవిద్యాలయము

ఒకడు తొలకుసాగికి 50000 ను జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు 25000 నిచ్చుట

ఆలిఘురుజాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు పదిలత.లను సమకూర్చుటకు హాకీంజీ, అస్సారీగార్లు మున్నగు వారు దీక్షబూనుట

కాం గెనులో రెండుపక్షములవారికిని సమాధానము కుదుర్చవలెను

జూను నెలలో అవసర కాం గ్రెనుమహాసభను జరుపవలెను

అలహాబాదులో పండిత మోతీలాలుగారి అధ్యక్షత్వకింద జరిగినసభలో తీర్మానింపబడుట

ఖద్దరు ప్రచారము - రంగులు వేయుట

మగనలాలుగాంధి-నేటుబజాబుగ రు తెలిపినవిషయములు

శ్రీ యుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు

(డవికరాష్ట్ర)సంచారము-15 వ తేదీకి చెన్నపురి చేరెదరు .

శ్రీ యుత టంగుటూరి

పకాశంగారు

ద, విడరాష్ట్రసంచారము

15 వ తేదీకి చెన్నపురి చేరెదరు

శ్రీమతే సి. రాజగోపాలాచారి, రామస్వామి నాయకరు, ముర్తుజా సాహెబులు, శ్రీమతే టంగుటూరు ప్రకాశం గార్లు మున్నగువారు 13 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు తుత్తుపడి చేరిరి. ఆ రాత్రి 7 గంటలకు బహిరంగసభలో సమన్వయించిరి. ప్రకాశంగారు 15 వ తేదీకి వచ్చుపురి చేరెదరు. వారందరును 14 వ తేదీ ఉదయమున తుత్తుపడినుండి బయలుదేరుదురు.

మధురలో జాతీయ పాఠశాల

వీరినందును 11 వ తేదీని బోయమెయిలులో వధుర చేరిరి. 11 వ తేదీ సాయంత్రము వధుర జాతీయ పాఠశాల ప్రారంభోత్సవము జరిగెను. శ్రీ యుతే ప్రకాశంగారు ప్రారంభోత్సవము గావించిరి. జాతీయత వర్ధిల్లములను పొందింపక బాబుననుబాల్గిన నందరిని యీపాఠశాలలో చేర్చుకొనవలెను. అప్పుశక్తి తను పూర్తిగా తొలగించవలెని ప్రకాశంగారు రాసంబ్ధమున నుడిచిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము లు

కాంగ్రెసు సంఘసభ

పంజీతమోతీలాలు గా రధ్యక్షేత వహించుట

జూను నెలలో అవసర కాం గ్రెసు

మహాసభను జరుపవలెను

సమీక్షాధినిత్యం కలుగజేయును.

చేయవలసినను తర్వాత మామోదింపబడుట

అలహాబాదులో సంజీవి మోతీలాలు శేషానా గారి
అధ్యక్షతకేంద్ర సుయోక్త రష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగి
నది. “కాంగ్రెసు సభ్యులందరూను కలసిపనిచేయుటకు వీలగునట్లు
భిన్నాభిప్రాయములతో తగ్గింప వీలైన వాని నన్నిటిని
తగ్గింపవలెను. ఈ సంకల్పమును సెనపేర్చుటకు 1928 జూనులో
అననర కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలె
నని యీ సభవారు భారత కాంగ్రెసుస్థాయిసంఘమువారిని కో
రుచున్నారు. మ్యూనిసిపలు, జిల్లా, తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికల
కు నిలువగోరు కాంగ్రెసుసభ్యులకీ సభవారు సహాయముచేసెద
రు. కాననసభలకు వెళ్లగోరువారికి ఓట్ల నీయవచ్చుననిగాని యి
య్యగుడననిగాని యీ రాష్ట్రమునం దేవత్యుచువారునుగూడ
ప్రస్తుతము బోధింపఁజూడను” అను తీర్మానములు సభలో కా
మోదించబడినది. ఆ సభకు చాలనుది వచ్చిరి. సమాధానము
కుదుర్చుటకీ యీ తీర్మానము లామోదించబడినది.

75 వేలు విరాళము

గు ప్పదానము

ఒక నెలదాత తన పేరు వల్లడింపబడే తిలకు స్వరా
 జ్యోతికి 50000 రూపాయలను అలిఘ్నుజాతీయ మహమ్మదీయ
 విద్యాలయమునకు 25000 రూపాయల నోనంగరని అహమదా
 బాదునుండి మనిలలు కొఠారీ గారు పుట్టించిరి.

పండిత మధన మోహన

మూలవ్యాసగారు

మూల్కానులో సభ్యులను గలిగించుటకు

పయత్నము

ఈ నెల 10 వ తేదీనుండి మాలవ్యాగారు రాజ్‌జ్యసిద్ధిని గూర్చి లాహోరు శాసనమంతా శాలోచించుచుండి 12 వ తేదీని లాహోరు నుండి అలహాబాదుకు వెళ్లిరి. మూల్తానులో హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును, స్వభవత గలిగియుండుట మరల త్వరలో మాలవ్యాగారును మాలావా ఆబ్దుల్ కలాం అబదు గారును మూల్తాకు వెళ్లిరి.

అంగోరాదళము ఖిలాఫతు నిధి

భారతఖిలాఫతు సంఘమువారి ప్రకటనము

లానేనునభ విభవగుటను గూర్చియు బ్రిటిషువారు ప్రతికూలజను వహించుటనుగూర్చియు వాద్యపించుటకు ఈ నెల 23 వ తేదీన దేశమునందంతటను నభలు జరగవలెను. ఆ తేదీ మొదలు మార్చి 4 వ తేదీవరకును అంగ్లరా ఖిలాఫతు ఆఘాను జూపి అంగ్లరాదేశమునకు వైసివలను ఖిలాఫతునిధికి ధనమును సమకూర్పవలెను. ఐదువందలదలలకు తుగ్గవచ్చు లునునవతము కొరకుపోరు నలువంభోవుచున్నారు కానీభారతమహమ్మదీయులు శక్తివిచంద్రలేకుండ ధనసహాయముచేయవలెను. ఈ తిరుణమున మహమ్మదీయులు ధైర్యముతో నిజువబడినచో కష్టత విజయము కలుగునని సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఆలిఘుడు జాతీయ మహమ్మదీయ

విశ్వవిద్యాలయము

పదిలక్షల రూపాయలను సమకూర్చుట

అరిఘునాథా! మాలానా మహామృదాలీనా శేషరచిత
బాలీయ మహామృదీయవిద్యాలయ నిధికి వదిలెత్తల యాపాయ
లను సమకూర్చుటకు నాకిం ఆజ్ఞబంధాను, డాక్టరు ఆస్వా
మాలానా మజీయ బదోనీ, ప్రిన్సిపలు ఖవానాగార్హ బొంబాయి,
కలకత్తా, కధివారు నుజరాతు రంగూను మున్నగుసలములలో
గుంచారము చేయబటకు నిశ్చయించినని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

స్థానికవార్తలు

శ్రీ గంపలగూడెం కుమారరాజుగారు

నిన్న చెన్నపురిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయమున సన్మానసభ జరిగినది

శ్రీ యుత కల్లూరి సుబ్బారావుగారు

పెనుకొండ సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు మరల వాగ్బంధన మొనరించును తరు వునంపుట

శ్రీ యుత పాతూరి అప్పయ్యగారు మున్నగు దేశభక్తులు

జరిగినస్వాగతము-15 వ తేదీని పొన్నూరులో జరుగనున్న స్వాగతసభల వివరములు

శ్రీ యుత కల్లూరు

సుబ్బారావుగారు-హిందూపురం

పెనుకొండ సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటువంటినోటిను

“జనవరి 22న తేదీని పెనుకొండ డివిజను కోర్టులో

గ్రామమున బసవన్న కట్ట అనబడు జనాభివృద్ధి శ్రేణి న మీ రుప
యోగించి వారంభించిరినియు, మీ రచట సువ్యక్తింపగూడదని
తెలుపగా అటనుండి ఆస్తివరసకృతిగారి పెండ్లిదండ్రులలోనికి వెళ్లి
బిడ్డ అరుగుమీద నిలువబడి మీ రుపయోగించిరినియు, “గ్రామ
శ్రేణి తాగిల్లారు, కలెక్టరులు మున్నగు నవ్వోగు లుదరున దేశ
ప్రభువులు దొరతనమునకు ప్రభులెంతమాత్రమును భయపడనవసర
ములేను. దొరతనమువారికి ఆదాయపుపన్నులు మున్నగు నన్ను
లను ప్రజలు చెల్లింపవలసివచ్చును. తిలకుస్వరాజ్యవిధి మున్నగు
దేశీయనిధులకు మాత్రమే ధనమొన గవలెను” అని మీరు నడిపిరి
నియు, జనవరి 23వ తేదీనా యం కాలము బసవన్న కట్టయొద్ద స్వదేశీ
విషయములనుగురించి ఉపన్యసించెదనుగాన ప్రజలందరు నచటికి
రావలెనని మీరా నాడుదయమున గ్రామమున టముకు వేయించితి
రనియు, మీరునునుకొండను కట్టమీదకువచ్చునియుండగా కోడి
కొండగ్రామం రెడ్డియు హెబ్బానిస్ట్రేటు మెహదీనుఖానును మీ
రద్దకు రాగా దండారా వేయనింజేసి వారితో చెప్పి వారిని
లోబరుచుకొన జూచితిరనియును నాకు తెలిసినది.

మీ ఉపన్యాసములవలనను ప్రసంగముల వలనను కాం
టికి భంగము గలుగును. అట్లుగా నుండ జరుగును. ఇప్పుడు
ఆదాయపు పన్నును భూమికిమును వ నూ లు చే యు చున్న
న మ య మ గు ట చే మీ ఉ ప న్ యా స ము ల ను వెంటనే
నిలిపివేయు టవసరముగాన మీరు పెనుకొండ రివిన్యూ డ్వి
జనులో ఏ గ్రామమునందుగాని కభిలకు వెళ్ళగూడదు. కభిలు
జరుపగూడదు. ఉపన్యసించగూడదు అని 144 శక్తునుక్రింద కేసు
(ఫిర్యాద 7 వ తేదీ) మీకు నామొహురు దస్కతులతో పుత్త
రువు పంపడమైది. (సం) ౯౪ వి కృష్ణారావు, ఫస్టుక్లాసు కలు
డివిజనలు మేజిస్ట్రేటు-పెనుకొండ”

అనునీ ఉత్తరువు శ్రీ యుత కుబ్బారాయణగారికి సంప
బడెను ఇదివరకు వారికి సారి ఒక నెలయ ను రెండవసారి 1 కలి
రమును కారాగృహవాస మొనర్చియేయున్నార. అని యొకరు
తాడిపత్రినుండి మాకు వ్రాసిరి.

శ్రీ యుత గూడూరు శేషారెడ్డిగారు

కాళహస్తిలో అరెస్టుచేయుట

ఈనెల 12 వ తేదీ సాయంకాలము శ్రీ యుత
గూడూరు శేషారెడ్డిగారిని కాళహస్తిలో పోలీసువారు అరెస్టు
చేసి, జైలులో నుంచీయున్నారు. వీరు కలమేజిస్ట్రేటు
ఎదుటనున్న పోలీస్ కవీనర్ కుగ నెడుటనున్న ‘మహాత్మా
గాంధీకి జే’ అని అరచివారట. ఇదేవీరైన నేరముని తెలియు
చున్నది.

కడలివ సంకల్పరము యువరాజు హిమ్మార సమయ
మున కాళహస్తిలోనే బంధింపబడిరి. అప్పుడు పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్
గారు కూడ రాజీనామా నిచ్చివారు. వీరిని ఏమట్టుము
క్రింద అరెస్టుచేసి, చెరసాలయం దుంచి యున్నారో తెలియ
లేను. ఉత్తరము పూర్తియగుకము వీరిని విడుదలని వదలి.

క. రాజగోపాలాచారి

మండలకార్యదర్శి.

అల్లూరవాడు థాంక్ హెడ్ అఫీసు కలెక్టర్ మాన్యు
బడును.

శ్రీమాన్ పాతూరి అప్పయ్యశాస్త్రిగారు

(ఒక విలేఖరినుండి)

గొప్ప స్వాగతం లెవము

గుంటూరు జిల్లావస్తుల నికారణ సందర్భమున పొన్నూ
రు గ్రామమునుండి 14-8-22 వ తేదీన జాయంటు మేజిస్ట్రేటు
గారిచే బాట్ల గ్రామమున ఒక సంకల్పము అతిథిగ స్వీకరిం
పబడిన శ్రీమాన్ పాతూరి అప్పయ్య శాస్త్రిగారు కల్వము
అతిథ్యమున స్వీకరించి 10-2-28వ తేదీని రాజ్యహేంద్రపురమున
బయలుదేరి 11-2-28 వ తేదీని వారిస్వగ్రామమున పొన్నూరు
లో ఉదయపు బండిలో దిగిరి.

అధికారులు అసభి కారుల అక్షరాస్యులగు గ్రామములు విద్యా
రులువృద్ధులు వండితులు ఇంతయేల అస్తాశక్తివర్ణములవారును నుమా
రు 4 వేలమందిపురంబుల మేళరాకములతోడను జాతీయగీతముల
తోడను స్వస్తివాచనములతోడను వారిని ఎరుగొని రైలు
స్టేషను నుండి నడిబారుమీదుగా ఊరేగింపుచేసిరి వారు జేవా
లయమునకేగిరి. పిమ్మట వారిగృహమున చేరిరి. ఆ ఉత్సాహము,
ఆగభీరత ఆకాంతర ఆకర్షణసహజము, ఆ కార్యదీక్షావత్సరణ
ప్రతివారును పొగడుచుండిరి.

రైలుదిగినతోడనే జయజయధ్యానములు మిన్ను మట్ట అంత
లో మనములు ద్రవీభూతము య్యెను.

గుంటూరు జిల్లా వస్తుల నికారణ సందర్భమున పొన్నూ
రు గ్రామమునుండి ప్రభుత్వమునకు అతిథులైన మహారథులంద
రిని ఆహ్వానించి యథాశక్తిగ రు 116-0-0 లు కానుకగ నొసంగు
టకు గ్రామసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ప్రయత్నములు జరుగు
చున్నవి.

పొన్నూరులో దేశభక్తులకు స్వాగతము

ఈనెల 15 వ తేదీని సభజరుగును

కారాగృహమునుండివచ్చిన శ్రీ యుత పాతూరి అప్ప
య్యగారు మున్నగువారికి ఎనమడుగురికిని స్వాగత మొసగు
టకు పొన్నూరులో యీ నెల 15 వ తేదీ గురువారము
నాడు వ భ జ రు గు ను. శ్రీ యు తు లు గొల్ల పూ డి
సీతారామశాస్త్రి, ఉన్నక లక్ష్మీకారాయణ, మాడభూషి, కర
సింహాచారి, గార్లు మున్నగు మండలవాసులు ఎందరు నాసభకు
వచ్చెదరు. చెలసాలలనుండి వచ్చినవారందరును ప్రచారకులను
హితభావులను రాగోరెన పని పొన్నూరునండి పి. రోసయ్య
శాస్త్రిగారు కంటివంటిరి.

చెన్నపురిలో స్వరాజ్యపక్షము

శ్రీయుతులు డాక్టరు గురుమూర్తి

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగార్లు చేరితేరు

“చెన్నపురిలో మహాజనసభాభవమున జరిగిన సభను
గురించి యీనెల 12వ తేదీని శ్రీరెంజిరావు ప్రకటించబడినవార్త
సరిగాదు. మే మెన్నడును స్వరాజ్యపక్షమువారి పద్ధతి నామో
దించితిమని తెలిపియుండలేదు” అని రాజమండ్రి వాస్తవ్యులగు
డాక్టరు గురుమూర్తి, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగార్లు తెలిపి
రిని స్వీకరించుటపై పి. సత్యనారాయణగారు రాజమండ్రినుండి
తంజివార్త నుండిరి.

ఆద్యాకేటు-జనరల్:-. పి. రామస్వామిఅయ్య
రుగారు సోమవారము 12 వ తేదీ నాడు లామోరరు ఛార్జిపు
చ్చుకొనిరి. పి. మాధవన్ నాయరు(బారిష్టరు)గారు ఆద్యాకేటు-
జనరల్ గను, పి. వి. అంజనేయస్వామి అయ్యగారు గవర్న మెంటు
ప్రీవేటును నిలమింపబడిరి.

కాంగ్రెసు భూమిపక్ష స్వరాజ్యపక్షము:-
వైపక్షమువారి ధీమాజమాన్యమున యస్. సత్యమూర్తిగారు గో
విందప్ప నాయునిపేరి యడలి పొంద్యానకాలము 15 వ తేదీ
గురువారం సాయంకాలము 5.15 గంటలకు ‘దేశస్థిరము’
అను విషయముగురించి ఉపన్యసించెను. టి. వి. గోపాలసామి
మొదలిగారు అధ్యక్షత వహించెను.

ఒకమోటారు ప్రయాణము:- సోమవారం
కుభ్యామ్మము ఎక్కువరు కడలికి ఆనుకట్టినదై ఒకమో
టారు జరిగెను. పోలీసునిమీదనుంచి అశ్రీమండ్రి, హైకోర్టుకు
పి. పీరగావువాచారిగారి మోటారు డిడ్ కచ్చుమందెను 13
సంకల్పరములు వయసుకుల వచ్చుచును హుసేను అనుమహమ్మ
దీను బాలుడు బండికి అడ్డడుగ వచ్చెను. బాలుడు బండికి
పడి మరణించెను. డ్రైవరు నేరముకు బాధని జూరవారు తీర్పు
చెప్పిరి.

పచ్చయప్ప కళాశాల వరతిగృహము:-
ఈవరతిగృహపు రెండవ సావత్సరికోత్సవము సోమవారంసా
యంకాలము జరిగెను గా. కె వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు
అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రభువునకు సోటిపందెములు జరిగెను.
అతిథులందరకు ఉపాహారము లియ్యబడెను. పిమ్మట కార్యదర్శి
గరుసంకల్పరపు నివేదనమును చెదిరిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు పోటీ
పందెములందు గెలిచినవారికి బహుమతులను పంచికట్టిరి. అధ్య
క్షి గాంతు కట్టి యుండటచే వారికోరికపై రెడ్డి సామిగారు
విద్యాధిగులకు హితమొసంగు కొరకాలము మాట్లాడిరి. నూతన
కళ్యాణివ్యాలయం నట్లము కలసి లాభములను గురించి వీరు
మాట్లాడిరి. ప్రాధమిక సుబ్రహ్మణ్యగారు అధ్యక్షులకు వ. దనము
లర్పించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

మద్రాసు కార్వ రేషను

జిల్లము చుర్ర

సోమవారము సాయంకాలము రిస్సువర్ధకులకు కార్వ
రేషను సమాజేషు జరిగెను. 25 వుండి కాన్సిల్లు భవన వచ్చి
యుండిరి. ఎల్. పి. త్యాగరాజుశాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.
బడ్డెటుచర్ర జరుగుటకై సభ సమాజేషకులనుబడియున కార్వ
రేషను అధికారులు కభకు వచ్చి యుండిరి.

1922.23 కైజుడు బడ్డెటు ఎక్సిమేటును ఆమోదించ
వయ్యు అని వేయగోపాలశాస్త్రిగారు దివసపాదిందిరి ఈ తీర్మా
ము ఆమోదించబడెను.

1.23.24 సంకల్పరపు బడ్డెటువిషయమై చిచ్చ ప్రారంభ
మయ్యెను

పన్నులను తగ్గించవలయునను తీర్మానము
ని రాకరింపబడుట

ప్రస్తుతము నూటికి 18 1/2 వంతు ప్రాప్తిటూక్కు విధింప
బకుచున్నది. నూటికి 17 1/2 వంతు ప్రాప్తి యిదివరకు
వని వ్యాసారావుగారు పేషాదించిరి. ఇట్లు పన్ను తగ్గించిన
రెండులక్షలయొక్కముల ఆదాయముకు గ్గుంచి అధ్యక్షులు చెప్పిరి.
ఈపన్నువలని ఆదాయము ప్రతిసంకల్పరము అధికమును
చున్నదినియు పన్ను తగ్గించిన ఆదాయము తగ్గదని వ్యాసా
రావుగారు చెప్పిరి.

టి. యస్. రామస్వామిఅయ్యగారు ఈతీర్మానమును
బలపరచుచు ఈతత్వకల్ల సభ్యులతోరావారికి వీరులకు బాధగ
నున్నదని చెప్పిరి.

వ్యాసారావుగారి ప్రయత్నములవల్ల అధ్యక్షు లిట్లు
చెప్పిరి:- వ్యాసారావుగారి సహకారం లంగీకరించిన 1 1/2 లక్షల
ఆదాయము తగ్గును. ఇంతఆదాయము తగ్గించునకు తేనిపోసి
ఇచ్చుదు లేవదును చేయవలసివచ్చును లేవదు యున్నది.
కనుకందరక్షణ విధానవిషయమై కొన్ని పనులు చేయవలసి యు
న్నది. రోడ్లను మార్చగ రివేల చేయవలసియున్నది. ఆదాయ
తగ్గి ఈపనులవల్లయు వెయింపు చివట్లను, అప్పుడు లేలుపేయ
వలసి వచ్చునెట్లెను.

వ్యాసారావుగారి తీర్మానముకై సత్యులు పుచ్చుకో
బడెను. 6 గురు ఆనుబాలుమును 20 గుడి ప్రతిపాలములు
సత్యులకు నొసగిరి

బడ్డెటునందలి ఇతరవిషయములపై చర్య గ్రహించుటయ్యె
ను. 7.15 గంటలకును సభజరుచుండెను లామోరరు సభ ఆపు
టలచేయబడెను. మరల వేటిదినము సాయంకాలము 5-15 గం
టలకు సభ జరుగును.

—:0:0:0:—

నామోర్థి తాననభవారు సంస్కరణము
లగుచు త్వితో మాన్పు గలిగింపవలె నని తీర్మా
నము చేసిరి. ఆ తీర్మానమును పీలుక్రభువుగారు
త్వితోచించిరి. ఇప్పుడు మితివాదాలు చేయదగిన
కర్తవ్యమి? ఇట్లగు సమ్రాగారు డెలిషెంటుల,
తే త్రక్రభువుమును, రాష్ట్రీయ క్రభుత్వములును
జిల్లాలో యిట్లంది పడుచున్నవి. ద్వంద్వక్రభు
త్వమున శేషకాలము నిలువజాలదనియు, రాష్ట్రీయు
లకు సమ్రాజ్యస్వభావాలను మిచ్చుటకు సమయ మా
నవలెననియుచును, సమ్రాగారు తలచుచున్నారు.
ఇందులకు, క్రస్తుత సంస్కరణవిభాగముగూడ
పితృకాలమును పరిచయించిదని, నిశ్చయపారు చెప్పుగ
సమ్రాగారు పేసిరి. ఉపశలేని యిట్టి సంస్కరణ

క్రస్తుతిస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని, దేశములో నన్ని పక్షములవారును అంగీకరించెడి విషయమే. కాని దీనిని దాటుట కేమార్గము నవలంబింపవలయు నను ప్రశ్న విషయమై లభిప్రాయభేదము ప్రబలియున్నది. డాక్టరు సప్రమాగానికి కాక స్థిర్యావనలు కద్దతులందే సమ్యక్ముగలదు. ఆలస్యము జరిగినను, ఇందువలన లాభముండునని వీరి యుద్దేశము. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారుగూడ ఇండియానుండి జూపెడి మూర్ఖపు పట్టుదలను నిరసించిరి. కాని, శాసనసభలను బహిష్కరించెడి వారితోగాని, వానిలో బ్రవేశించి వానిని భగ్నముజేసెడివారితోగాని తమకు పోత్తుగుదురదని, శాస్త్రిగారు సూచించిరి. స్వపరిపాలన విధానము నొకదాని నేర్పరుచుటకు కన్వేషవలను ఏర్పాటుజేయుటకన్న, క్రస్తుత సంస్కరణ విధానమునందే కొన్ని మార్పుల గావించిన లాభముండునని, శాస్త్రిగారి స్వంతయుభిప్రాయము. తమ సూచనలను, ఇంగ్లండునకు దెలుపుటకును, బ్రిటీషుప్రభుత్వము వారితో దీనివిషయమై ముచ్చటించుటకును కొందరు రాయబారులను పంపవలయు నని, శాస్త్రిగారు హితమొనగిరి. తీర్మానములపైనను, రాయబారములపైనను శాస్త్రిగారి కింకను గల సమ్యక్ము వింతను పురికొల్పకమానదు. వీరియాచనము విఫలమయిన నేమిజేయదలచిరో తెలియదు. తమ సూచనల నవలంబింపకబోయిన, సమ్మెలు, శాసనోల్లంఘనము మొదలగు బెదిరింపుల గావింపగూడదని హితమొనగుచు వీరు ముందుగానే జాగ్రత్తపడిరి. సక్రమాందోళన మిదివరకు లాభించెననియు, ఇకముందును లాభించుననియు, వీరు దెలుపుచున్నారు. అట్టహాసముతో ప్రముఖులసమావేశము గూడ, తుదకు భైరవకపద్ధతుల నవలంబింపనెంచుట ప్రయోజనముమాలినపని యగును. కార్యసిద్ధికి వలయు సూచనలు లేని తీర్మానములవలన ఫలమేముండును? కేవల యాచన తీర్మానములవలనను, రాయబారములవలనను స్వరాజ్యము లభించుట దుర్లభము. మితవాదులు మిగిలినవాటితో బాటు ప్రభుత్వవిధానముగూర్చి అసంతృప్తిని దెలుపుచున్నను, ప్రజా

ఈ సమావేశము వారి కార్యక్రమమును గూర్చి
ముచ్చటించుచు, ఇకముం దేర్పరచెడి సాంస్కరణ
విధానము ప్రస్తుతవిధానముపై నాధారపడియుండ
వలెననియు, కేంద్రప్రభుత్వము కొన్ని శాఖలలో బా
ధ్యతను వహింపవలయుననియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ
ములు శాసనసభలకు పూర్తిగా బాధ్యతను వహింపవల
యుననియు, పార్లమెంటరీ విచారణసంఘపు విచారణ
తో బనిలేకుండనే క్రొత్తసంస్కరణముల బడచుట
కు తాముయత్నించెదమనియు, టి. రంగారావులు
గారు సూచించిరి. ఇట్టి తీర్మానముల నెన్నిటి నయినను
గావించవచ్చును. స్వరాజ్య విధానములను నిర్మిం
చుట దక్షురముగాదు. కాగితముపై చట్టముల
నేర్పరుచుట, విద్యాధికులకును అందు ముఖ్య
ముగ న్యాయవాదులకును సులభమయినపని. కాని,
ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును ప్రభుత్వమువారు గుర్తిం
చునటుల జేయుటలు? ప్రజల స్వయంనిర్ణయపు
హక్కును, ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినపిమ్మట,
దాని నెటుల నుపయోగపరుపవలయునో సులభ
ముగ నిర్ణయింపవచ్చును. అట్టి హక్కును సా
దించుటకు దేశము తనశక్తినితను వినియోగింప
వలెను. కాంగ్రెసుసభయు, గాంధీమహాత్ముడును
ప్రజలకు గావించిన యుపదేశ మిదియే. దానిపటు
త్వమును గ్రహింపజాలక, స్వరాజ్యవిధానముల
నిర్మించుటకు తమకాలమునంతను వినియోగపరుచు
చున్నారు. ఇందువలన నిసుమంతయు ప్రయో
జనములేదని, కొంచెము విశాలదృష్టిని బలపిం
గజొచ్చుట సులభసాధ్యము.

ప్రజల ధర్మము

గయా కాంగ్రెసు లీర్పావములను సఫలపరుచు
టకు, ప్రజలు తమశక్తి సామర్థ్యముల నన్నిటిని
వినియోగించుట యత్యావశ్యకము. సిద్ధాంత
రాధాంతములతోను, అనవసర వాగ్వివాదముల
తోను ప్రోద్బలించుట భాష్యముగాదు. కాంగ్రెసు
పక్షమునకును దానుపక్షమునకును
అనుకూలమగు రాజీ గుదిరినను గుమరకున్నను,
కాంగ్రెసుపక్షమువారు నిరంతర కృషి సలుపుట
యత్యావశ్యకము. దానుపక్షమువారు తొడ్పడి
నను తోడ్పడకున్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమమును
నిర్వహించుపట్ల కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఒక నిమి
సమునయినను వృధగ బోనిచ్చుట దోషమగును.
కాంగ్రెసు కార్యక్రమ పటిష్ఠతయందు, దాను
పక్షమువారికి గల యనుమానములను బోధోలు
టకు, సంతత కార్యదీక్షకన్న వేరుమార్గము గను
పింపదు. కేవల వాగ్వివాదములకన్నను, కార్యో
త్సాహమువలన, ఉభయపక్షములవారిలో దృఢ
సంయోగము గుమర్ప వీలగును. నిర్మాణ కార్య
క్రమము సక్రమముగ కొనసాగుచో, శాసనసభా
ప్రవేశముగూర్చి యోచింప బనిలేదని, హాకీ
అజ్మాలుఖానుగారు శాసనోల్లంఘన సంఘనివేది
కలో పొందుబడిచియుండిరి. ఏప్రిలు మాసాంతము
లోపల వాలంటీర్లను, ధనమును సమకూర్చవలసిన
బాధ్యత ప్రజలపై నిలిచియున్నది. ఈ సంవత్సర
మున కాంగ్రెసును ఆంధ్రదేశములో జరుపుటకు
పూనుకొనియుండుటచే, ఆంధ్రు లిందువిషయమై
ముందంజవైచి ఇతరరాష్ట్రముల మెప్పుబడయుట
యవసరము. ఆంధ్రులు వెనుకంజవేయరని భావిం
చెదము, నాయకుల్గు పలువురు చెల్లనాలకు గొంపో

బడుటచే, దేశములో సీటివల చలనము తక్కువుగ గనుపించినను, ఇప్పుడు మరల తగినకలిక గనుపించుచున్నది. డబ్బును ప్రోగుజేయుటలో, వెనకటివలె నిపుడును బాంబాయి మాండిడుగు నై చుచున్నది. గుజరాతు లిలకుస్వరాజ్యః ధికీ ఏబది వేల రూపాయిలను, అలిఘరుజాతీయ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు 25000 రూపాయిలను హిందవు లొకరు విరాళము నిచ్చియుటల నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. గుజరాతు రాష్ట్రమునందు కద్దరు జాతీయవిద్య, మొదలగు సంశయాల విషయమై సంతృప్తికరముగ వనిజరుగుచున్నట్ల ల విశేషముగను. ఇతర రాష్ట్రములకు, గుజరాతునుండలము మార్గ దర్శకముగ నున్నది. మహమ్మదీయులు ధనమును వాలంటీరులను త్వరలో వసూలుజేసి కిలాఫాత్ సంఘములను బలపరుపవలెనని, కేంద్ర కిలాఫాత్ సంఘమువారు హెచ్చరించిరి. ఇందుకొరకు 23న ఫిబరవరి మొదలు మార్చి 4 వ తేదీవరకు ప్రత్యేకముగ పాట బడవలయునని ఈ సంఘమువారు కోరిరి. జాతీయమహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము కొరకు 10 లక్షలకు తక్కువగాని మొత్తమును ప్రోగుజేయుటకు, అబ్బాల్ ఖాను, డాక్టరు అన్సారీ, ప్రిన్సిపల్ కవా జాగార్లు పర్యటనము, నలుగు సత్ప్రయించిరిని తెలియుచున్నది. జాతీయవిద్యవిషయమై మహమ్మదీయ ప్రముఖు లెక్కుడు శ్రద్ధవహించు చున్నందులకు సంతసించవచ్చును. కాంగ్రెసు తీర్మానములను నిర్వహించువట్ల ప్రతి రాష్ట్రమును శ్రద్ధవహించుచో, అచిర కాలములో స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగు ననుటకు సందియములేదు. దానుగారు కాంగ్రెసు నిర్ణయములను పాటించక, ప్రభుత్వము వారేర్పరచిన వోటర్ల నే ముఖ్యులని భావించి పనిజేయుడని సలహా నిచ్చినను, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ ప్రభుత్వ లట్టి మార్గము నవలంబించి ని దోచుచున్నది. నెహ్రూగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సంయుక్త రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభలో, కాంగ్రెసులో జేరిన వారందరును తమతమ విశేషములను వెనుకబెట్టి సమానవేదికపై పట్టుదలతో కలసి బనిచేయవలయు ననీ తీర్మానించిరి. జూనునెలలో ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభను గూర్చునది, అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిని వీరు కోరిరి. ప్రస్తుత సమయమున శాసనసభల ప్రశ్నవిషయమై ప్రచారము జరుగదని, ఈ సంఘమువారు నమ్ముచున్నారు. ఉభయపక్షములవారును, డబ్బును, వాలంటీరులను సమకూర్చుటకును, కద్దరు, జాతీయవిద్య, అస్పృశ్యతానివారణ, పంచాయతుల స్థాపనము మొదలగు సంశయాలను జయప్రదముగ కొనసాగించుటకును పూనుకొనుచో, దేశము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుట తటస్థించును. శాసనసభల ప్రశ్ననుగూర్చి యోచించుట కపు డవసర ముండదు. సంఘపాపాధ్యతు లగు క్రొత్త పక్షమువారిందుకొరకు మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడకున్నను, కాంగ్రెసుపక్షమువారు తమ విధ్యుక్త ధర్మమునుగూర్చి ఉపేక్షనహించుట దోషమగును. గాంధీ మహాత్ముని సంస్మరించి, దేశ మీ సమయమున అతని యుపదేశమును నిర్వహించు నెడల, అవజయమువాటిల్ల నేరదు. ఇప్పుడు గానలసినది సంఖ్యలబలమంతగి గాదు. కార్యదీక్షబలమే ముఖ్యవిశేషము.

డిల్లీ సమావేశ తీర్మానములు
సప్రూగారి యధ్యక్షతక్రిందగూడిన డిల్లీ సమావేశ తీర్మానములవార్త యిప్పుడే చేరినది. సభ్యులలో ఎవరియిష్టమువచ్చిన సూచనలను వారు గావించిరి. కాని, వ్యవహారమునంతయు ముందేర్చి డాక్రిక న్యమషను సభ నిర్ధారణజేయునని, బిస్మిలుగా రు సమాధానము జెప్పిరి. సివిలుశాఖలో కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను త్వరలో ప్రవేశపెట్ట

వలయుననియు, వైస్రమును, విదేశవ్యవహారము లను భారతీయులు సమర్థులగువరకు గవర్నరు జనరలుగారి చేతులలో నుండవలెననియు, రాష్ట్రము లందు మాత్రము పూర్ణ బాధ్యతను ప్రవేశ పెట్ట నవలయుననియు, ఒక తీర్మానము గోరుచున్నది. ముఖ్యమగు శాఖలలో ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించునను, నేమి బాధముండునో తెలియదు. అడుగునపుడయినను గట్టిగ నడుగుటకు, మితవాదులు వెనుకీనెడరనుట కిది నిదర్శనము. ప్రస్తుతసంస్కరణము లెటుల వనిజేయుచున్నవో విచారించుటకును, సంస్కరణములను మాన్పుటకు కాలపరిమితినిగూర్చి యోచించుటకును, కమిటీ తేర్పులుపబడెను. ఈ కమిటీ రిపోర్టులను విచారించుటకు, మరల నెక సమావేశము మే నెలాఖరున గూడవచ్చును మితవాదుల పద్ధతులలో నొక్క మార్పు మాత్రము గనుపించును. సభ సుగియుటతో తమధర్మ మంతరించెనని తలచుటకుమాదుగ, కాంగ్రెసు ననుకరించి ఈ సమావేశమువారు స్థాయిసంఘము నొకదానిని, కార్య నిర్వాహక సంఘము నొకదానిని ఏర్పాటుజేసిరి. ప్రధానవ్యాసమునందు సూచించియుట, ఈ సమావేశము వారెన్నితీర్మానముల గాంచినను, కార్య సిద్ధి కనకూలమగుమార్గ మిందు గనుపించదు. ప్రాతంతెన్నులనే వీరు ప్రోత్సహింపకు బూనుకొనిరి. ఇట్టి తీర్మానములకు బ్రిటీషువారెంత విలువగట్టెదరో, యూహించవచ్చును.

లారెన్సు విగ్రహము
లారెన్సు విగ్రహమును బహిరంగ ప్రదేశము నుండి దీసివేయవలయునని, లాహోరు ప్రజలు ఒక కంఠ్యముగ గోరుచున్నారు. “నీవు కలముచే పరిచాలించబడుచువా, లేక కత్తిచే పరిచాలించబడెదవా” యను ప్రశ్నను భారతీయుల నడిగియుట ఆ విగ్రహముపై చక్కబడెను. ఈవాక్యములు భారతీయులకెంత యనమానకరములో జెప్పవచ్చులేదు. ఈ విగ్రహమును బహిరంగ స్థలమునుండి దీసివై చుటకు ముఖ్యసీపలు సంఘమువారు తీర్మానించి ఇందుకు పూనుకొనగ, అధికారు లాటంకపరచిరి. అప్పటి నుండియు ప్రజలలో కలవర ముత్తెయుంచెను. శాసనోల్లంఘనమునకు వైతము ప్రజలు సంసిద్ధులయిరి. లాలా దునిచెందువంటి ప్రముఖులు కొందరిటీవల నిర్బంధించబడిరి. ప్రజల కీ విగ్రహము గనుపించుటకు 25 అడుగుల ఎత్తున అడ్డమును కట్టవలెనను తీర్మానము లాహోరు మున్సిసిపలు సంఘము నందు చచ్చుకువచ్చెను. సభ్యులలో పలువు రీ తీర్మానము నామోదించిరి. తుట్టతుడికు, మాసములోపల ప్రభుత్వమువారు జవాబీయవలయుననియు, కమిషనరుగారి నిర్బంధపు టుత్తువును రద్దుజేయవలయుననియు గోరుచు, మున్సిసిపలు సంఘమువారు తీర్మానించిరి మున్సిసిపలు సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి మరల న్యనధినిచ్చిరి పంచాబు ప్రభుత్వమువారిందుల కెట్టి సమాధాన మిచ్చెదరో చూడవలయును.

ఇంచికేపుకమిటీ రిపోర్టు
బడ్డెలును సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టిన పియ్యుటగాని, ఇంచికేపు కమిటీ రిపోర్టును ప్రకటించునని, వయోనిరుపక్రిక చెలుపుచున్నది. కారణమేమి? తీర్మానిమిచ్చినము వెలువడవనియో? ఇంచికేపు కమిటీవారు రాష్ట్రము లీయవలసిన సామ్యురు తగించియుటను, ఆ సూచనలను బడ్డె టులో పొందుటకునట్లులను తెలియుచున్నది. ఇది నిజమగుచో ఇంగ్లీయా ప్రభుత్వమువారివలంబించిన మార్గపుగుట్టు చెలియగలదు.

విదేశ వార్తలు

రూరు పరిస్థితులు

నా నా టి కి మి తి మి రు ట

ఇరుపదారులను పరాసులు వశపరు మకొ నెదరు
లండన్, ఫిబ్రరి 12:—రాత్రి 9-38:—రూరు ఇనుక దారాలను పరాసులు, బెల్జియనులు మంగళవారము వశపరు మకొ నెదరు. వైనికపరిశీలనక్రింద పనిచేయు నిచ్చగించి గించు వారిడ్రు అవకాశమివ్వబడును. ఇష్టములేనివారిని తిక్షణచే తొలగించెదరు. ఒక పక్షములోపాలలో మరల యథాప్రకారము పని జరుగునని పరాసులు అనుచున్నారని డెయిలీమెయిలు ప్యాంప్ విశేషి తెలుపుచున్నాడు.
విదేశములలో జర్మనీ కల్త్రాప్రభు జరుగుచుండుటకు వీలగునట్లుల లైసెన్సుల నిచ్చెదరు.
రామందరము ధైర్యముగ పరాసుల నెదుర్కొని నిరోధించుటకు ప్రయత్నించినను నూతన ప్రజలు ఆక్రమణ అనాక్రమణ ప్రదేశములకు గూడ పూర్వము కంటె ఎత్తుకొనెద్రును తెచ్చిపెట్టు నని జర్మనులు భయపడుచున్నారు. నూతన పరిస్థితులనుబట్టి వ్యవహరించుటకు అతిజరుగుటకు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని డెర్లిక్ నుండి బ్రెస్లెనిశేఖరి తెలుపుచున్నాడు.
రూరు ప్రదేశములోనికి ఆశాక్రమణ జేకమునండి ముఖ్యమగు ధైనికపత్రికలను రానిచ్చుటలేదు. ఆక్రమణ ప్రదేశములలో ప్రకటించుటకు వారాపత్రికలు సము అపుజేయబడినవి. అనేకులు వైనికాధికారులేమిఉద్యోగలేమి, వీరువారనక అందయను ఆరెన్సు చేయబడుచున్నాడు. ప్రజలు అనేకులుగ వెదలగొట్టబడుచున్నారు జర్మనులు తమకుతుమాత్రము ఆక్రమణ ప్రదేశమందు దేశభక్తి పూతులై నిరోధము జూపుచున్న దేశీయులకు సహాయమున యుచు తమనిరోధమును పెంపొందిజేయు ప్రయత్నించుచున్నారు.
రూరు ప్రదేశములో నిరోధము జూపుచున్న జర్మనుల సహాయము ధైనికలో 1,60,00,00,00 మార్కుల నిధిని ప్రాసజిసిరి. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన మొత్తము ఇందులో జేర్చుటను వీలగుడ అనేక జేల లక్షలసామ్యులు ఇచ్చుచున్నారు. పారిశ్రామిక ప్రముఖులుగూడ తోడ్పడు చున్నారు.
రూరునుండి జర్మనీ కెనుకుటులను పోనియగూడ తని ప్యాంప్ను పత్రికలు కృత్రిమించుచున్నయని. మిక్రిందలికిని, తిలస్ జే కీ యుల టు ను పో వల సీ న స ర టు య వారికి జేరునటులు వలయు ఏర్పాటులన్నియు జేయబడిన తెలుపుచున్నది. విదేశములగుండా రూరులోనున్న పారిశ్రామిక ప్రముఖులు జర్మనీకి ఎగుమతి జేయబడుటకై పరాసులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈనిబంధాలను తప్పించుకొనుటకు గూడ వీలులేకుండా వీరు నేయుచున్నవారు. మిక్రిమందలివారితో సహకార మొప్ప జర్మనుల ద్రులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు ప్రసాదించబడుననిరి.
దక్షిణ ఫ్రెంచికవ్యోగులు నెంటూరుబండికి వెనుక పీఠము లేక ప్రయాణముజేయుచు బోవుచుండ పోలీసువారు బండిని ఆపు జేసిరి. బండిలోనున్న ఉద్యోగులు పోలీసువారిని నిరాయుధులుగ జేసిరి. దానిమీదను పోలీసుదళము వచ్చి ఫ్రెంచి అధికారులవై తుపాకులను గార్చిరి. వీ రిరువురును వైద్యాలయమునకు గొంపొబడిరి. వీరితోపాటు ఉతిగార్తులైన పోలీసువారుగూడ గొంపొబడిరి.
బ్రిటీషు ప్రదేశములో ఒక మూల ఆరుమైళ్ల ఇనుకదారిని ఇచ్చినచో లైసెలందులో నున్న బ్రిటీషు ఆకరణనుండి బాగును చవానాజేయుటకు వీలగునని పరాసులు క్రొత్తగనూచించిరి. కాని బ్రిటీషువారు ందకీ సుఅధ్యంతరము లందుబుదే నిరాకరించిరి.
క్రెస్టె, కొలోను, మెయింజు, లునువిగువ్యూరీలనుండి ప్రత్యేకపు తాత్తెరువువచ్చిన ఆశాక్రమణ జర్మను ప్రదేశములకు వైద్యులందుండి ఎగువకుబాపోతుండ జేయబడినది అంతర్మ్య ప్రాంతిని ప్రాసమీదను తెలియజేయును.
వీ నెయ, ఎమ్మిరిచి ప్రదేశములను బెల్జియను సేదలు 18 తేదీని ఆక్రమించుకొనెదరు.

తెలక్ గ్రంథాలయము, తెనాలి:—శ్రీతెలక్ గ్రంథాలయముయొక్క ప్రథమ వార్షిక కేంద్రము, యీ నెల 18వ తేదీ ఆదివారము రోజున యీ పట్టణ బాతీయ పాఠశాలలో, పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుడైన శ్రీయ్యత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయ బాబి. ఎ. గారి ఆధ్యక్ష క్రిందజరమ నిశ్చయించ బడినదిగా, గ్రంథాలయాభివృద్ధి కోరుప్రతివారును తత్సభకు దయచేయ పాఠ్యించుచున్నాను. ఆసందర్భమున కారెట్లరు త్రిపురనేని నామస్వామి వాడగిగారు గ్రంథాలయములయొక్క ఉపయోగములనుగూర్చి ముచ్చటించెదరు.

గంపలగూడెం కుమార జమిందారుగారు

చెన్నపురి ఆంధ్రుల స్వాగతము

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించువిషయమై జమిందారుగారు త్యాగపూరితమునందు

బరంపురమునందు జరిగిన ఆంధ్రమహాసభకు అధ్యక్షత వహించి ఒకసంవత్సరము కార్యాగ్రహవాసమనభవించిన గంపల గూడెం కుమారజమిందారుగారికి చెన్నపురి ఆంధ్రులతరపున స్వాగత మొసగుటకై చెన్నపురి ఆంధ్రజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిన్నటిదినము సాయంత్రము రెడ్డి గంటలకు ఆంధ్ర ప్రతిభాభవనమున ఒకసభను సమావేశపరచిరి. పలువురు ఆంధ్రులు సభకు హాజరుండెరి. వి. రామదాసుశత్రుఘ్న, వి. యల్. కామ్రాజ్, ఎ. కొమారస్వామిశాస్త్రి, చల్లా శేషగిరిరావు, వెంగళ మూడి శేషగిరిరావు, కవరావ కృష్ణారావు, గో. సుబ్రహ్మణ్యం, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య, హనుమంత్యుర్రు, దగ్గిరాల రాఘవనంద్రయ్యగారు వారికొందరు శ్రమఖలులగు సభకు హాజరు. అదేల్లి కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు అగ్రాసాధనత్యము వహించిరి.

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు బాతీయగీతములను పాడిరి. కుమారజమిందారుగారికి స్వాగతమొసగుచు జమిందారుగారి నివాసస్థలమును పర్యవేక్షిస్తూజిల్లాకు తానుకుడచేసినవాడని గోనగుట్ట సుబ్రహ్మణ్యంశాస్త్రిగారుచెప్పి జమిందారుగారి దేశసేవారతిని ప్రశంసించిరి.

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారిట్లు చెప్పి:—నేను గంపల గూడెం జమిందారు సంస్థానమునకు చేరినవాడను ఇప్పటికిని నాబంధువులు వీరిసంస్థానమునందున్నారు. కావున నేను వీరినికయ్యమై స్వాగతముతో మాట్లాడుచున్నాను. సాధారణముగ ప్రపంచమునందు ఆగర్భ్యత్రీమంతులగు జమిందారులు వీరివల్ల సామాన్యతరక స్వరూపమునందు రుద్రస్వరూపముతో కలము గడపుచుండెదరు.

కోడికంఠములు కుక్కపంఠములు గజపుంఠములు వీరి అధికముగ భవన వ్యయపరుచుచుండెదరు. కాని జమిందారులలో నిజముగా త్యాగము దేశభక్తి గలవారు అరుదు. బొంబాయిలో అంబాదాసు గోపాలదాసుగారి రోకరు. వన ఆంధ్ర దేశమున ఈ కుమార జమిందారుగారు జమిందారులయందు ప్రత్యేకముగ చెప్పులవసినవారు. వీరిత్యాగము నిరవమానము. గయ మహాసభలో గోపాలదాసు దేవాయగారు వీరిరైతులను ఆరింగిన మొన రుద్రులొని ఎట్టి భేదము లేక మొలగుచుండెరి. తన సర్వస్వమును వదలి దేశ సేవకై పాటు కడుచున్న ఆమహనీయుని చూచి కంటికిపెట్టినవారు లేరైరి ఇట్లే ఈ కుమార జమిందారుగారుకూడ తనసంస్థానమునత్యాగముచేయక నుఖముతోడ దేశ సేవపరచి కాంగ్రెసు ఆదేశమును కొనసాగించుచు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడి ఒకసంవత్సరము కార్యాగ్రహవాసమనభవించవలసినవైనను. కార్యాగ్రహమునండి విడుదల చేయబడగానే ద్వితీయ కృత్తిత్యాగమునై వారు దేశసేవకు మొదలిడిరి. వీరికి చెన్నపురి ఆంధ్రుల తరపున స్వాగతమువచ్చుచున్నాను.

దాసుగారిపక్షము

పిమ్మట రంగయ్యనాయుడుగారు కాంగ్రెసునందు, రెండుపక్షము లేర్పడుట, రెండుపక్షములవారు భిన్నభిన్న కార్యక్రమముల నకల వింప ప్రయత్నించుట మొన్నగు విషయముల గురించి కొంతకాలము ముచ్చటించి రెండుపక్షములవారిని రాజీపడిరి తదనుకణ్యముగ ఎల్లరు అంగీరింపగల కార్యక్రమమును ఆమోదించుటకై ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరుపుట అవసరమని చెప్పిరి.

జమిందారుగారికి స్వాగత మొసగుచు వి. యల్. కామ్రాజ్ గారు చెప్పిరి.

పసిపిల్లలు గమ్యద్రుమద్దచేరి ఇసుకతో కాకిగూళ్లను కట్టుకొని ఆడుకొనుచుందురు. ఇది నాగూడు అని అది నీగూడు అని తగవులాడుకొనుచుందురు. ఈ కాకిగూడులు ఇసుకలో కలిసిపోవును. కాని కాళ్ళతిముగ మిగిలియుండునది సముద్రము ఇసుక. ఇట్లే ఈతరులన్నియు కార్యము లైనవి. తాత్కాలికావసరముల ననుసరించి ఏర్పడునవి. నిజముగ కాళ్ళతిముగ నెలచి యుండునది, కాంగ్రెసు మహాసభ. ఏపక్షమునకు చేరినను సప్తములేదు. కాని ఎవరైనను సరే కాంగ్రెసు మహాసభకు అవకాశ కలుగకుండునట్లును, కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠకు భంగము కలుగకుండగల ప్రయత్నించుచుండవలెను నేననుభవమునకు చేరినవాడను. ఇప్పుడు ఆంధ్రసామ్రాజ్యమున మేము ఇంకను రి నెలలలో అధికసంఖ్యకులు కాగలమని యాధి చెప్పుచున్నాను. మాపాటికి మేము పనిచేయుచుండెదము మిపాటికి మీరు పనిచేయుచుండెదము. మీయాయకాంగ్రెసునందు గానింపబడిన తీర్మానముల విషయమై ప్రయత్నించుచుండి తమను ఆశ్రయిత్తుములకు భంగముకలుగకుండ ఆసహాయాద్యము నూ

త్రములకు విరద్ధముకానివిధమున కాననసభల స్వాధీనమునొని మాశక్తికొని మేము పాటుపడుచుండెదము. ఇట్టిల రాష్ట్రీయ కాననసభయం దొకసభ్యుడు రాజకీయనిర్బంధులకు లొన్ని సౌకర్యములుండవలయునని తీర్మానము నుపపాదించెను. ఈ తీర్మానమును ఆదేశించుచు ఒక బ్రహ్మాణేత్రముఖు డిల్లు పాదించెను. “రాజకీయ నిర్బంధితులు కాంగ్రెసునకు చేరినవారు, కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రభుత్వము వారికి ప్రతిబాధముగ నున్నది. కావున ప్రభుత్వమునకు శత్రువులగు రాజకీయ నిర్బంధితులు బాధపడవలసివచ్చె” అని ఈ బ్రహ్మాణేత్రద్రుమమును చెప్పెను ఇట్టి అవకాశము. ప్రపంచములు జరుగుచుండుచున్న సభ్యము కలుగుచున్నది ఏ పక్షమైనను సరే నిజముగ దేశభక్తి కనువిరుచువారు ఎల్లరు త్యాగములే ఈ కక్షమునకు చేరినను అవిరుచునకు చేరినను ఈ కుమార జమిందారు మ.టివారు ఆదర్శపాఠములు. ఆంధ్రులపక్షమున వీరికి స్వాగత మొసగుచున్నాను.

పిమ్మట రామదాసుగారు జమిందారుగారికి స్వాగత మొసగుచు కొంతకాలము మాట్లాడిరి.

కుమార జమిందారుగారిని ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారిని జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులు పుష్పములతో నెలకొనించి పిమ్మట చల్లా శేషగిరిరావుగారు జమిందారుగారికి స్వాగత మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి.

కొంతకాలము క్రిందటిరోజు నాకు మీతో పరిచయము లేదు. గంపల గూడెం నందు కృష్ణమండల సభ జరిగినపుడు కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారధ్యక్షత వహించిరి. రాజాగారి నుగుణములనుగూర్చి సభనండి తిరిగి వచ్చిన పిదప, వారు నాతో చెప్పి యుండిరి. తరువాత రాజాగారిని వెబాడదలో జరిగిన కృష్ణమండలబాతీయవారుల సభలో జూచుట తలపించెను. వారు సామాన్యనికలె ఎల్లరతో కలిసి మెలసి తిరుగుచుండిరి. జమిందారుల కుండెడి తీవిగాని, దర్పముగాని వారియందు గనుపించకుండెను. పిమ్మట కాననసభకు బోలెలసిన బాతీయవాద సభ్యుల నెన్నికొనుటలో, రాజాగారిని పేర్కొనినపుడు, వీరు తుదకు ను ప్రజలపక్షమున పని చేతురా లేదాయను సందియును దెలుపబడెను. రాజాగారి రంకట లేచి, రయతులకు కృతీరేకముగ ప్రకర్తించబడిన సమయమరుదెంచుచో తమ జమిందారును విడనాడెదమని, గంభీరముగ పలికినపుడు, దృఢముగవారి బాతీయభావమును అభివ్యక్తముగవారి మాతృదేశప్రేమయు బహుల్యుడెను. సహాయురకరణాద్యయము జనించినవాడిగ వారు ఉత్సాహపూరితులే కృషిసంబంధముగాక, కార్యాగ్రహమునకును అక్కడ కలకష్టముల ననుభవించి, ఎక్కుడు నిత్యానముతోను, ఎక్కుడు కార్యాగ్రహితోడను మొలకలకువచ్చి, ఉత్సాహతో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభయందు పాల్గొని తమ దేశభక్తి తెల్లపించిరి. ప్రస్తుత సమయమున మీ సహాయము ఆంధ్రదేశమున కవసరమగుచున్నది కాంగ్రెసునందు కక్షము లేర్పడిండుటకు, కొందరికలె నేను చింతింపను. మూలముగ ములందునకృషిము లేనివారిని మనతో నుండుడని బలవంతపెట్టుట కలన లాభములేదు. కాననసభలబహిష్కారమునందు నమ్మకము లేని వారిభావములంతవరకునుమారక, మెంక కృతీరేకముగ వోలుతేసిన వారు నేనువరల అట్టి యభిప్రాయమును నే దెలుపుచున్నాను. కాననసభలో బ్రవేశి పక్షము చేయవలసినవని లేదని మరలకుంచుచున్నాను. అట్టివారిలో నెలులయినను రాజీచేసికొనవలసిన కంటాటుపడుటవలన, లాభముండదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించవలసివచ్చె వారి ఉత్సాహము నైతము వీరి అయివ్వము మూలమున తిరిగిపోవుచుండును. జడత్యమునకన్న ప్రాణము ప్రేమము. ఉభయపక్షములవారును తమతమ కార్యక్రమములను చురుకు నిర్వహించుటమేలు. చేరినవ నెక్కుడుమేల్గులతో ప్రజలు గ్రహించగల్గుదురు. న్యాయము, సత్యము దేనియందు గలదో, అదియే తుదకు విజయము గాంచును. యాకాంగ్రెసు తీర్మానములు ప్రజల హృదయమున ప్రతిఫలించవలెను. కృత్తుల కన్నను, ఉద్ద్యమము మనకు ముఖ్యము. రాజగోపాలాచార్యుల వారు ప్రజల హృదయములను తెలుపుటచేతనే, వారి తీర్మానమును కాంగ్రెసుసభ్యు లామోరించిరి. కాంగ్రెసులో వాదించు సుఖము పెక్కును లేకపోలేదు. ఒకవేళ రాజగోపాలాచార్యులుగారే, కాననసభావసాహాయము నెదిరించుచుండల అయిన ప్రతివాదమునూడ ఒడిపోయియుండును. రాజగోపాలాచార్యులుగారు గాక ఏసామాన్యులు ఆ తీర్మానమును ప్రతిపాదించినను, అది నెగ్గియుండును. అందుచే వ్యక్తులకన్నను ప్రజాశయ

ములు ప్రధానములు. గయ కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలమున చుట, ఆంధ్రుల పరకభర్తము. ఇందుకు రాజాగారివంటి దృఢ ప్రతాపస్థానములు మిగుల సహాయము చే సేదరనుటకు సందియము లేదు. రాజాగారిసంగ్రహమునకు ఆంధ్రులను నడిపించుటకు బూనుకొని, తమ విధ్యుక్తభక్త్యమును నెరవేర్చి ప్రార్థించెదను. (హర్షభవన).

జమిందారుగారి ప్రత్యుత్తరము
పిమ్మట కుమార జమిందారు గారు ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—

నేనేమో త్యాగము చేసినవని మీరందరు అధికముగ ప్రశంసించుచు మాట్లాడినారు. ఈ ప్రశంసలను స్వాగతమునకు నేను పూర్తుడను గాను. స్వగ్రామమునందు ఆస్తియంతయు ఆక్రమించుడదేనామన ప్రాణములుండ త్యాగము చేసినట్లు చెప్పటకు వీలులేదు. తన స్వస్వమును కడచు ప్రాణములను కూడ దేశమున కెదురు అప్పించెదో వారే త్యాగికియరు. ఈమహాత్ములగు దేశభక్తి గలవారైనై తాత్కాలిక దేశములన ఒకసంవత్సరము కార్యాగ్రహమునందుండినంతమాత్రమున నే నింత ప్రశంసకు పాత్రుడను కాబాలను.

నావల్లితండులు నన్ను నిరుత్సాహ పరచి రని కొందరు అభిప్రాయ వడినట్లు తోచుచున్నది. నేను ఆసహాయాద్యయ మనలించి పనిచేయు ప్రారంభించినపుడు నావల్లితండులు నన్నెంతమాత్రము నిరుత్సాహపరచ లేదు. ఇంతవరకు వారు నాకెట్లెంతయును చెప్పలేదు. ఇకనుకూడ చెప్పురు. నా ఆంధ్రప్రదేశమునందలి నూలంతయు నావల్లి గారు వడినదే. వారు నన్ను ప్రోత్సహింపరుచుచు నేయుండిరి. ఇంక నావిషయమును గురించి కొంత చెప్పకొనెదను. భగవద్దీక్షయందు ‘మా తో నా ప్రాప్త్యనే స్వర్గం జిత్యావా భోక్త్యనేమహిమ’ అని చెప్పినట్లు నాశక్తికొలది దేశసేవచేయుచుండెను. బ్రదికియుండిన స్వరాజ్య మనుభవించెదను మరణించిన స్వరాజ్య మనుభవించెదను.

కాంగ్రెసునందు కక్షలు ఏర్పడిన విషయమును కొందరు ప్రస్తావించియున్నారు. ఈ కక్షలు కార్యకమైనవి కావు. ఈ కక్షలులేకుండ అందరు ఒకటికలసి పనిచేయుట సాధ్యమైన ఎంతయో బాగుగనుండెడిది. కాని కక్షలేర్పడినను సప్తములేదు ఎన్నికక్షలేర్పడినను దేశీయమహాజనసభాసభ్యులననుమనకు గౌరవమునకు సప్తముకలుగదు. దానుపేచు గార్లవంటి ధీకాలులు కాంగ్రెసునందు లేకపోయినను దేశీయమహాజనసభా కార్యక్రమము కొనసాగగలదు గాంధీమహాత్ముడు చెరసాలయందున్నంత కాలము వారిమహాసంకల్పబలమునవారు నిర్ణయించిన కార్యక్రమమే ప్రతాసామాన్యమునకు ఆదర్శపాఠమై యుండగలదని నాకు నమ్మకముగలదు. నేను నానుటకుకాను. దేశీయ మహాసభాతీర్మానముల ననుసరించి ప్రవర్తించవలసిన వాడను. కాంగ్రెసుసభ్యమునందు దెట్లున్నదో మామూట్లాడక అట్లే ప్రవర్తించవలెను. ఎదియే మనభక్త్యము. ఈభక్త్యమును ఆచరించుటయే అన్నివిధముల శ్రేయస్కరము. గాంధీగారు ప్రహసానుకుడు. వారియందు ప్రజలహృదయము ప్రతిబింబించి యున్నది కావున వారు నిర్ణయించిన మార్గము ననుసరించి ప్రవర్తించుట శ్రేయము.

క్రొత్తపక్షమువారిని కాంగ్రెసువారిని రాజీమదుర్బుటకై కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారుగాని ఒకరికొకరికి గిట్టుటలేదు. వారు ఏటికనుచున్నారు మనము కొటికనుచున్నాము. కడకు రాజీమదులేదు గాని మరయొక క్రొత్తపక్ష ఏర్పడినది. పరిస్థితులు మారినచోడల, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకై పాటుపడ ప్రయత్నించు మవులన సోధినిగారి కక్షయందయినను నేను చేరెదనుగాని దానుగారి పక్షమునందు చేరను.

నేనొకమాట చెప్పెదను. ఈమాటలు కల్పితములనిదాను పక్షమువారు చెప్పుచున్ను. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముడు కాననసభలపరవేళింపగూడదని అభిప్రాయము గలవాడై యున్నారని నాకు తెలియను. గాంధీమహాత్ముడు ఒకసంవత్సరములో స్వరాజ్యము రాగలదని చెప్పి. కేసీమాటను ఆపుచున్నాడు. ఇప్పుడునమ్ము గాంధీమహాత్ముడి విషయమున పొరబాటుపడెనని కొందరు చెప్పుచున్నారు కాని వీరు గాంధీమహాత్ముడు కోరిన వరతులను వరచుచున్నారు. మీట్లు చేసిన సంవత్సరములో స్వరాజ్యమువచ్చునని యహాత్ముడు చెప్పుచుండెను. వారు చెప్పినపనులను మనము చేయకాలకపోకమి. మన ఆశక్తితన గమనింపక గాంధీగారు పొరపాటుపడినని చెప్పుచున్నాము.

కాని ఒకవిధమున నిజముగ స్వరాజ్యము వచ్చియున్నది. కడచిన సంవత్సరము కొనసాగించిన కార్యక్రమములన ఒకగొప్ప లాభముకలిగినవిమనమే ప్రభుత్వనిధానమునంతక ముందింపదలచి తమ దానిపట్ల గాఢముగ ఆసక్తిపై ప్రజలయందు న్యాయంపదేయగలిగితిమి. ఈ అసంతృప్తియే అనేక ముఖముల విచ్చుభించి స్వరాజ్యమును సంపాదించగలదు. మహాత్ముడు లేడను భయము వల్ల కాబోలు ఈ సంవత్సరము 25 లక్షలు మాత్రమే ధనము చేసిన చాలునని నిర్ణయించబడెను. 25 లక్షలు కాదు కొటిరూప్యములను గూడ ఈ సంవత్సరము గూడ వసూలుచేయగలమని నాకు నమ్మకము గలదు. ఏమైనను సరే మన ఆంధ్రదేశము న మ కూర్చు వలసిన మొత్తము విషయమై ఎ. రమారము

నూర్సిన్ యొక్కతములు, జాగ్రత్తములు, చిక్కుగా భర్తపే
రచెప్పటం తిరుగులేకపర్యములు మున్నగువిధములు ఆ కాలము
తేజముల రాజగోపాలరావు, వేవేరి, చిత్తూరు

అనుబంధము!
ఆంధ్రవాఙ్మయమునం దార్థికవిషయక గ్రంథరాజముగు
పన్నుల పద్ధతులు, సిద్ధాంతములు
అను గ్రంథము

రావుబహద్రు కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణ య్య, బి. ఏ. ఎమ్. ఎల్. సి., గారి విరచితము. చక్కని కైలిలో నాంధ్రమునందు వ్రాయబడినది, రాజ్యాంగధనము, పన్నులయొక్క సూత్రములు, పన్నులయొక్క ప్రాచీనసిద్ధాంతి చరిత్రామములు. పన్నులపతనము, ఆవక్రపువక్రపుపన్నులు, మాజే శిపు సొందూదేశపు టాదాయపు పద్ధతి, దేశీయ వ్యయక్రమము, వ్రయసూత్రములు, దేశీయపరకతి దేశీయములు, స్థానిక పన్నులు మొదలగు హిం దూదేశపు టార్థిక విషయము లన్నియు, విపుల ముగ చర్చింపబడినవి. ప్రతి ఆంధ్రుడును చదువు తుకు వీలగునట్లు వ్రాయబడినది. ఇంద్రియమునై నను పక్షవాదము కానరాదు. ముద్రల మన్నన పొందినది. పత్రికల బొగడ్డవసినది. దివారుబహ ద్రు మోచర్ల రామబండ్రరావు పంతులుగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మొదలగు ఆంధ్ర ప్రముఖులచే కీర్తింపబడినది. వేయేల, యొక్కపత్రిని కొని చదువుడు. అందలి విషయము మీకుజాగ్రత్త తెలియగలదు. చాల పుస్తకములు అయిపోయినవి. మొదటి కూర్పు 500 పుస్తకములు మాత్రమే వెలరు 0-12-0,

వలయువారు గూడవల్లి రామబ్రహ్మగారు ఫ్రెండ్స్ కంపెనీ, బెజవాడ అని వ్రాయవలయును.

రత్న పురుష లేహ్యం

సుఖవాంఛలవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన కుక్లవృత్తము పోషించి బలముకలుగ జేయును. ఈ మాలికామహిమ తెలియనివారుండరు. ఒకేపిండివ్రాత పత గ్రంథము లేదు. శ్రీ 1-8 ను 8-4-0 ఈ కోటవారికి కట్టాడు కిచిరము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైర్వ్యర్థములకు మూర్ధాద్యు
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

వాజపేయ్య వారాయణజీ శేఖరజీ,
(81౫౪) 37, చీనాబాజుకోట్ల, మదరాసు.

రోలుగోలు ఇమిటేషన్ డైనుండు పోటో ఉంగరములు

ఈ చిత్రములో కలదు ఉంగరము కోల్డ్ గోల్డ్ ౧౦ - కర్ర 5 కెలెబ్రై డై నైట్ లు చెక్కి ఇంగ్లీషు మోస్తరుగా నీరులో రియూటేయబడినది ఇయలో చెక్కిన రావు వజ్రపు ఉంగరము లి ముక్కలుగలవు. మాయవారు 800 రూపాయల మొదలు 500 వరకు క్రయముగ ఉంగరముని ముగింపు కట్టుదురు. ధనికులు మొదలైన జమీందారులు సహా కొని ఉపయోగించుచున్నారు.
ధర ఉంగరము 1-8 రూ 20-0.
వి. ఆర్. శివరావు అండు కో,
పోట్లబాబ్స్ నెం. 61, మదరాసు.

దాసుగారి విధానము

యంగు యిండియా

తనపక్షమువారు అవలంబించవలసిన విధానమునుగతించి యు, అసహాయోద్యమము విషయమై తనపక్షము అభిప్రాయము లను గురించియు, శ్రీయుత దాసుగారు బొంబాయి, పూనా నగరములందు కెంచుపర్యాయముల నొసగిరి. కాసునగరం ప్రవేశించుట ప్రపంచమునందలి ఎట్టి మతసూత్రములకును విరుద్ధముకాదనియు, సత్త్వాహా అసహాయోద్యమ విధానమునకు భంగకరముకాదని యు దాసుగారు చాచిచూపుచున్నారు. ప్రపంచమునందలి మత మూలములు గణాచేతులు ప్రవేశము నునకు లేనందున సాధారణ మానవులచే ఈవిషయమునుగూర్చి ఆలోచించవలెను. సార్వభౌమసత్త్వ రాజభక్తి ప్రమాణముగావించి అసహాయోద్యమము నకు గడుగుట ఎట్టివ్యామోహ తెలియదు మనము విధానమును భంగపరుప అసహాయోద్యమ మవలంబించు చున్నామో అవిధానమునకు సాత్త్వికమును ముఖ్యము. ఇట్టి భర్తృపంధేహములు గలవారితేమిట ఇంగ్లాండులో తమహక్కులను విడదాచు కొనుటకును, పార్లమెంటునందలి బహిష్కరింపబడుటకును, అంగీకరించిరి కాని రాజభక్తి ప్రమాణము పుచ్చుకొనుటకు సమ్మతించలేదు ఇంగ్లాండు రాజు అధికారియను అంగీకరింపక విద్వాంసు లో చేరినట్టి పౌరులు ప్రాణములను దేశమున కిచ్చిందిరి. రాజభక్తి ప్రమాణము పుచ్చుకొనుట క్యవ్వోమమునని వాచియు సార్వభౌమసూతులందు జరుగ వాదములచే కనపడుచున్నది ఈ వాదము సామ్యపక్షల కెతన్నామో దుచిందదు. ఇది కూడ ప్రస్తుతము రాజతంత్రమును పేరట చేయుటచున్న దౌర్జన్యములంటిదే యని ప్రజాసామ్యమునకు తోచును.

కాసునగరం నంత మొందించుట అసహాయోద్యమోద్యేక్షములలో శోకటి యని దాసుగారు చెప్పుచున్నారు. ఈ వాదమును అంగీకరించుటకు వీలులేదు. అసహాయోద్యమము విజయముగారిన తదననుకూలముగ కాసునగరం అంతయు ది యుండేది కాని కాసునగరంను ధర్మసము చేయవలయు నను ఉద్దేశముతో అసహాయోద్యమము ప్రారంభింపబడె నని చెప్పుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వమువారిని, ప్రజలకును గల సహకార భావమును ఈకాసునగరం నుంచిచున్నది. ఈ సహకార భావమును అంత మొందించ వలయునని అసహాయోద్యమము ఉద్దేశముచున్నది. ప్రజలలో భావములే లేనివారును, నిరుద్యమగ ప్రజాప్రతినిధులు కానివారును కాసునగరంను గురించి కాసునగరంను అంత మొందించవలయునను మన ఉద్దేశము కలవేరినట్లును, ప్రభుత్వముపట్ల అసహాయోద్యమ మవలంబించ వలయుననుట మనలోమనకు సంపూర్ణ సహకారమేర్పడ వలయుననుట దాసు గారివిధానము అమలుకొందలచిన మితవాదులను మనము తిరిగి వైచిని వారమయ్యెదము. వారింకను అధికముగ ప్రభుత్వపక్షమున చేరియుండెదరు. ఈవిధానము అసహాయోద్యమ సూత్రములకు విరుద్ధమైంది.

పూనాయం నుపన్యసించుచు దాసుగారు తనవిధానమును వివరించిరి. లోగుట్టు బయటపెట్టిరి. తాను నుంచుచు శోకింపన ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిన దాసుగారు సహకారము నకు సిద్ధులగుట, పంజాబు ఖిలాఫతు సమస్యల విషయమై వెనుకటి కాలే ప్రభుత్వమువారు హర్షము వహించియున్నచు దాసుగారిట్లు చేయుదురు. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన దానిని అంగీకరించి ఇంకను అధికమగు లాభములను పొందగలండులకై ఈ అధికారియలను దాసుగా మహాయోగించెదరు.

కాసునగరంయందు అధిక సంఖ్యాకులు అసహాయవాదులైన ఈ మొదటి ప్రభుత్వమును లొంగదీసి నచ్చునని దాసు గారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. సాత్త్విక దేశముల చరిత్రయందలి కొన్ని సామ్యములు వీరిని ధర్మపంథేయుమిచ్చునని, కాని ఈదేశపు రిక్తితులకును, అదేశముల పరిస్థితులకును ఎట్టి సామ్యములేదు. దేదాభిప్రాయము లేనివీరి సాత్త్వికతేములందు క్షిప్రు పుచ్చుకొని ఆచార్యము పరిష్కరించవచ్చును. ఏల యాన ప్రతిసమ్మతియు అసమ్మతి ఇచ్చినవాని హక్కునలంకరించు కృపాజ్ఞమును నూచించుచు. కావున ఏమీయు బలవంతమైనదియో నులభింపగ తెలిసి కొనవచ్చును.

కొన్ని సమయములందు వైసనూచించిన విధమున వివరిం ఫలితము జేయుదును. ఇటులే ఫాసిటీకమువారు అధికారియనకు వచ్చుట బహిష్కరింపను. ప్రతినిధి సభలనుందు కా ర్మకులు అధిక సంఖ్యాకులగుమంద క్యంగ్ల ధనికులందు చేరి

కార్యకుల ననుగ్రహించి దేశమున వివిధము మారిం గారు చెప్పియున్నది ఇటులే కాకాత్మకులు అధిక సంఖ్యాకులు నుండిరి. కాని రెండవపక్షము బలవంతముగ నుండెను. ఇట్టిపరి స్థితులలో నోట్ల విషయక న్ని పరస్పర బలాబలముల విలువయు ముఖ్యము ఈ దేశమునందుకూడ అల్లరిచేయు ఆందోళన ములను అణచుటకై ప్రభుత్వసహాయమును అభిప్రాయము భరితులను ప్రభుత్వమువారు లమరకచేయుకొని అసహాయవాదుల భంగపరుప ప్రయత్నించగలరు. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన అధికారియతోడనే ప్రభుత్వమువాని లొంగదీయగలమునకు కల లొనిమాట ఈదేశ ఆందోళనము నలుపుటకు తమ అధికారియను నకు భంగకరమును హక్కుల నిచ్చెదరని తలచుట పిచ్చిభ్రమ. వేలకొలది దేశభక్తీల భూతియులు తమ సర్వస్వమును విడ గాడి విడువరాదును త్యాగ భరితమే మనము ప్రస్తుతము అను భవించుచున్న చానుకొను. ఇంకను అధికమగు అధికారియ కా కలముననిన ఇంకను అధికముగ త్యాగము ప్రకటించవలయునని విధానభవమునకు సంసిద్ధులమై యుండవలెను.

ఇదల అశయములట్ల సానుభూతిగిరి అనుతాపవిరహిత ప్రభుత్వమును లొంగదీయువిషయమై దాసుగారెట్టి మానసము గావించలేదు. కడపటకు వారు కా. నోట్లయమునే నచ్చుచు న్నారని తలపరలెను. దాసుగారు చెప్పెట్లు కా. నోట్లంపునము కృష్ణులకుగాన సంఘములరు గాని సమాజములకు నుగుణములలో చేరు ఈకా. నోట్లంపున మొనర్చుచారు సకలకలీ పోడిన వారుగనుండరలెను. కా. అమామకాదాను ప్రమాణమునందు నిర్ణయించబడిన ముతులవిషయమై దాసుగారు నమ అభిప్రాయము లను తెలిపియున్నాడు కాని అమామకాదాను ప్రమాణము నకు బదులుగ చేయవలసిన పని ఇదియని దాసుగారు నూచించి యుండెదరు.

30 దినములువరకు
మిక్కిలి తగ్గినవెల!

GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM
BRACELET WATCHES.
8 సంవత్సరము గ్యారంటీలు

కోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్
క్రొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A ముఁజేరి గడియారములు

ఈ గడియారం మాయొక్క సొంత ఆర్డరుపై దృఢమైన లీరు సామానులలో కయారు చేయబడి ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అను పదము పెట్టబడియున్నది. చీటిలో వీరము సహాయములే 70 టులు మాడుకొనిన బ్రేస్ లెట్ యను ఛేరిగొలుకు, చిన్నది పెద్దదిచేయువట్లు డ్రైంగ్ పెట్టబడిగొన్నది. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి 8 సంవత్సరములు గ్యారంటీ పత్రముతో శంపబడును. మీయొక్క విలాసము తెలియనట్లు విశదముగా వ్రాయవలెను. వి. పి. ఛార్జి ప్రత్యేకము 1. రఫాండు కోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంజేరి గడియారము, డిల్కో డ్రైంగ్ గొలుకు చేరి యూ. 8-8-0. 2. 4 మూల డిల్కో గొలుకు చేరి యూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిల్కో గొలుకు చేరి యూ. 10-8-0.

సోత్ ఏజంటు-సారథి అండు, కో.
తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను దేశమునందలి దేశము
తక్కుము లేదు. దిశాంతో పని లేదు. ఎటువైపు, తేలువైపు, వచ్చు అను మాట విధముల నె గ రో గ ము ను మూడి. పూటలలో మాన్యును. శ్రీమతనుజి వ్యాధులకు మూడి ఇది కాకానగము, 251) దర్శి 1 కి వెల 2-0-0
గోదావరి ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

ముఖ్య గమనింపు (29౦౪)
మోగ్యతావక్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయవ్యాధితో బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన 'స్పెషల్ ఆస్ట్రామ్యూర్' అను దివ్యవృక్షమును సేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సామ్యముగా నున్నాను.
తెలంగాణ }
4-3-20 } ఆర్. ఎన్. శెట్టి

తాంబూలము.

తాంబూలము మన దేశమున మిగుల ప్రచారముగాంచి యుండుటచే దీనిని తెలియనివారెవ్వరులేదు. తాంబూలమును గురించి మనభూమియందు గల విపులములయిన పరిశోధనములు ఆత్మశుద్ధి కల్పకములై యులరాయున్నవి. దానిని ర్చి కొంత వరకును తెలిసికొనినచో అది మంచి వస్తువులు బోధపడి మంచివలన గలుగునట్లుములను దప్పించుకొనుటకును అవకాశమేర్పడును గాన ప్రభుత్వమున దాంబూల మన శ్రేయోగ, దానిని జుచ్చించుట యావశ్యకము.

తాంబూల మన శ్రేయోగము:—తాంబూలముగా సామాన్యముగా వక్రములు అగుచు చూర్ణము పీచుయోగమున భక్షించు నొక ప్రక్రియని శ్రేయము. దీనియందు వస్తువిధముకొలదిని వర్ష కర్మాకారము చేర్చుటయు నిధివిహితముగ నున్నది.

వక్రలాభములగుట:—ఒకవక్ర, అయిదు అనుట. అర్థమిది చూర్ణము (అనగా మంచి నున్నది) తదితరము కర్మాకరము, చూర్ణము తక్కినవలె, నాలుగు లక్షలములు, ఎనిమిదవలె బాణకాయ, ఇదియన్నియు శాస్త్రీయతాంబూలమునందగుచుండును. (తాంబూలగుణములు) తాంబూల సేవ నము రుద్రుని అగ్నిదీప్తిని పొందించును. నోటినుండలి క్రిములను గగనందలి క్షులను హరించి వైశ్యల్యమును సుఖమును నొసంగి మంచులులకు వృక్షవైద్యము సాపాదించును. శోబనతానూల గ్రంథమున తాంబూలము కటకరస (కారము) ప్రధానమై తిక్త ప్రభుర లక్షణ కరమైనదనియున్నది. తాంబూలమై తిక్త ప్రభుర లక్షణ కరమైనదనియున్నది. తాంబూలమై క్రిములను కఫమును హరించుననియు బాతరాగ్నిని సంతపింపఁ గును నర్చననియు వచింపబడినది.

తాంబూలవిశేషములు గుణములు:—తాంబూలము నకు ప్రాయశఃకముగా నాగకల్లి (తమలపాకులు) పుత్రములే స్వీకరింపబడుచున్నవి గాని మామిడి మంతమామిడి చిగుళ్లు కలుపరేకులు, వీనిని వాడుకొనుటయు గలదు. ఇది జిహ్వపరిశోధకములై ముఖాంతరముల ప్రభుత్వములై, దంతదాహక్షయములై, శ్లేష్మగ్రస్త రక్తము లగుచున్నవి. కంఠచూర్ణము తాంబూలమున నుపయోగించిన, ఉజ్జరకూలలు గుల్మములు పంపబంగాళము లగుటయు ప్రవాళాశిథిశక్తులు కాశములబొగరు నణచుటయు సర్వప్రవిదితము. కర్పూరము, తక్కినవలె, కాచు, కమ్మర, వీనితో గూడిన తాంబూలములు ఉత్తరోత్తరగుణ కర్మకరమైనవనియును సుగంధమును మనోహరమును ఓజస్సును గలిగించి, నరములకును బుద్ధిని మెదడుకును కత్తిరిపెచ్చించి, ముఖరోగములకును దఱికి శోనిత్యము. ఖాదిర (కాయ) యొక్క తాంబూలము మహాశ్రేష్ఠమైనదిగ పరిగణించబడుచున్నది. తాంబూలమున కుపయోగించుకొన మార్గాప్రక్రియ లెన్నియోగలవు.

తాంబూల సేవన కాలము:—తాంబూల సేవనమునకై ప్రాతఃకాలమును గొంతయును, భోజనాంతరమును కొందఱును ప్రాతర్నిద్రాభాగము రాత్రికాలమును గొందఱును, యుక్తవయసు నుని భావించి వశించియున్నాడు. ఇట్టి త్రివిధ కాలనిర్ణయములో ప్రాతఃకాలమున భూగాధిశ్యముగను, మధ్యాహ్నమున చూర్ణాధిశ్యముగను, రాత్రులయందు పుష్కాధిశ్యముగను ఉపయోగించుటగు నావశ్యకము.

తాంబూలగన సేవనక్రమము:—తాంబూలము నోటనుంచుకొని కడులిచో ముండుగ తెడలారము వివర్ణమగును. రెండవపర్యాయము నప్పుకట్టి రసము అట్టితై భేదనగణము గలిగియుండును. మూడవతదన యుక్తత్రిశంగురసము అప్పుకోగమూమై పడగును. ఆకారణముచే మొదటి రెండర (కాయల) రసముల లిచ్చించి మూడవదానిని గయింపవలయును. విద్యాపరిగణాశీలరు రాత్రియందు తాంబూలము నశేషించుట తక్కువగాదు.

దోషములు:—క్రమశః పక్ష చూర్ణము (నున్నది) లందు దోషములు యండుట సహజము. వక్రలయందలికీటములు గల గంధాని రోగములు, పక్షాంతరములు యాభిశోగములు, చిన్న చిన్న రాళ్లతో గూడినచూర్ణము ఆశ్మర్యాదిరోగములను, జనింపజేయునుగాన వానిని పరిశుద్ధము గావించక యుపయోగింప నూడదు. శ్లేష్మములమును పక్షాగమును (అబ్జిష) ఈవలను దీసివైచి యుపయోగించవలయును నున్నపు ఆభిష విధువలయును. మఱియు ప్రత్యమును చూర్ణమున తేజ కల్పలను మృగమును భక్షించుట పాండురోగమునకు హేతువును. తాంబూలాదియందు కొంచెము ప్రుంచివేయగా మిగిలిన ఆవయోగ్మకానయందలిభాగమును నమలినచిచ్చుటగాని వక్రమును ఆవలను భక్షింప నర్హముగాదు.

పర్ణము:—తాంబూలమునకై వినియోగించు పర్ణము ఆ తేలిగాక బాగుగా పండినదిగ నుండవలయును.

వక్రము:—మంచివేళమునందు పుట్టికలై నుపకర్మములై కఠినములగు చిక్కినవలెగ కఠమాంససన్నిభములుగ నుండవలయును.

చూర్ణము:—వీటి సాయమున కర్పూరము తైల లిందువులు వకపు లక్షణజీర్ణములు ఈపదార్థములతో సునముగా జేయబడి కుప్పగా చిన మత్తావల శ ఆత్మశుద్ధి భస్మముల చూర్ణము యోగ్యము.

తాంబూలము త్రిదోషహరము:—చూర్ణము (నున్నది) ఉష్ణవీర్ణగుణులచే వాతమును పత్రములు (అబ్జిష) కటువికృష్టగుణులచే కఫమును ఫలములు (కల్మసు) కహములగుటచే పిత్తమును హరించును. అట్లుచుటచేసి తాంబూలము త్రిదోషహరమని ప్రసిద్ధిపొందినది. తాంబూలము క్రిమిదంతముల గుణవత్తరము. తొరమును (నున్నమును) ఆత్మశుద్ధి శ్రేయోగముల మంత్యము గలుగును.

తాంబూలాతియోగము:—యంబూలాతియోగముచే పాండుత్వము; దంతదౌర్బల్యము; బలక్షయము, అక్షిరోగము లును ఏర్పడును. ఇది పిత్తశ్లేషోపజనకమగుటచే నష్టాధిశ్యమును ప్రజ్వలించజేయును.

తాంబూల సేవాధ్యాయము:—యాక్షము చేతన శ్రేయోగచేతన కక్షపిత్తముచేతన పరిగణించబడువారును వ్యర్థములను శ్రేయోగార్థముల కృషులును తుయరోగపీడితులును మొదలగువారందఱు.

తాంబూల విద్యకర్తృత్వము:—తాంబూల విద్యయును నుండి విమించుటలో నింకొక సందర్భమును మాత్రము స్మరింప మానుటకు వలసివచ్చదు. పాలు, వెలగవండు, పనస, అన్నములు గా నుండుఫలములు అరటిపండ్లు ఇక్కుఖండములు ఘృతము, తేనె, వాకిలేము తాంబూలముతో జిరోధించును. కనుక వీనిని మెసపిన యుత్తరోగమునందే తాంబూలమును సేవింపనూడదు. ఈవిధద్ధకన్తు సయోగజనిత విషము మహాక్రాంతమును మనుజుల హింసించును. తాంబూలము శేనీకొనుచు నట్టనే ప్రాణములు త్యజించినవారగు అశేతులుగారు. అట్టివానియొక్క కష్టములేని నిష్కారణమరణములకు కారణ మేమియుండకచ్చునని యాలోచించు చున్నవారలు. నూత్నముగ బరిశీలించుచో ఇట్టివిద్యధ్యయితే సంప్రాప్తములైయుండునేమో యెరుగూహించగలరు? మఱియు భుజించియు నిద్రనుండి లేచియు స్నానమున ర్చియు, వాంతిజేసికొనియు నుండునట్టివారలు గడనేపు నిదానించిగాని తాంబూలచర్మణమున కుపక్రమింప జనదు.

తాంబూలజమదమనకు ప్రక్రియ:—తాంబూలముచే గలిగిన సామ్యునకు తింతకుండు వాడన వెంబునే తగ్గును. మఱియు చల్లటిస్థిగ్గును సేవించి విశ్రాంతిని పొందవలసి మంచిది. శేరిననేటిని కొంచెము నోటనుంచుకొని మ్రుంగివో నెననుముట్టి ప్రారమైన సామ్యుత్తిగను అప్పుడే నివర్తించును. (యాదవ ప్రతికాశక)

వారిలకొలను సుబ్బరాయరచిత ఆంధ్రగ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము. — మూడవసార్వభౌమకావ్యము, ప్రథమసంపుటయు, మొదలు 4 అంశములకును ఈ వెలఖర్చునకు సిద్ధమగును.

శ్రీకృష్ణలీలామృతము:—ఇది యాంధ్ర వాగ్గే. రామాయణమునందలి యాద్వైతభావము. నానాపురాణోక్త కృష్ణచరిత్రము, సుమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్దేశితలోకానందము, శ్రీకృష్ణ రీలకు దత్తాత్రయమును గలవు. 8 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0.

శ్రీకృష్ణావతారతత్వము:—875 పుటలు గలవు. మొదలు 2-4-0, ఈ 2, 8, గ్రంథములను ఏకకాలమున గానవారికి రూ 6-12-0 మాత్రమే. ఒంటిమట్టి రఘువీరకేతకము 0-4-0 బమ్మెర పోతనరత్నములు:—మొ 0-14-0.

శ్రీ గామజయముందిరము, తిరునల్లీశ్వరీ, మదరాసు.

భారత స్త్రీ మహామండల యాజమాన్యముక్రింద హిందూదేశీయచిత్రకళా

పదర్శనముచిత్రకళావిక్షయము

1928 సం॥ మార్చి నెలలో జరుగును, లేది ఫలము తరువాత లెలుపబడును. ప్రదర్శనమునకు వస్తుసామానలన్నియు ఈదిగున చేరునామాకు ఫిబ్రవరినెలాఖరులోగా వంపరలెను. వికరములకు ఈ దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను. Mrs. Rukmini Lakshmi pathi, B. A. Joint Secy. Bharata tri Maha Mandalam Post Box No. 369, Madras

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయునందుకు శ్రేష్ఠమైన గాంధీనది ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎద్యట్లైనను తపాలాఖర్చు ఈ చిత్రముగా వంతుండును.

విలాసము పి. డి. సావంత్ సం 1శీత వసవవాడి, బొంబాయి

దంతచూర్ణము

నెలకొడబ్బి 1-కి 0—2—0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము విస్త్రంపకుండును. నోట దుర్గంధములేక యుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక, మదరాసు

కొత్త హారిసన్ "సన్" గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్వదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరిసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

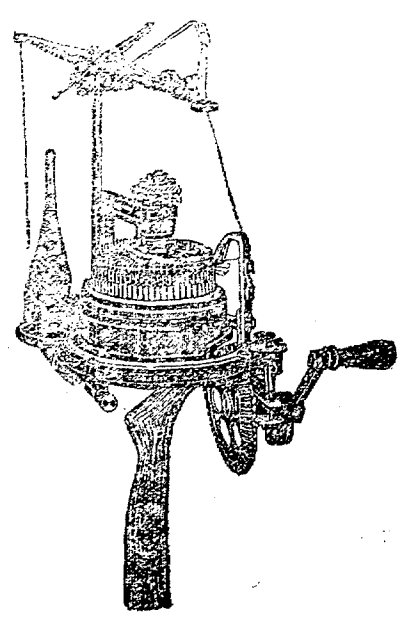
మేజోట్లు చిప్పిచి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, ఆంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to :
W. H. Braddy & Co., Ltd.
MADRAS

Telegrams : "BRAD."

బంగళా దేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నడువక మైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైర్ఘ్యము:— బడ్జెట్, సబ్ బడ్జెట్, కేసులు, జమీందారుల మొదలగువాని గలరు.

చార్జ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 అగ్నినియోగ్ వీధి, డక్కా.

కార్యాలయము:— కలకత్తా 212 వా బజారు వీధి, 15-1 అక్షుల విహారు కోట్టు (హోమబజారు) హోమి కోట్టు (బారాబజారు) భవానిపురా 69 బజారు కోట్టు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ పాయగురి, దాడిలింగు, కాళి ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, ముద్రాను.

కవిరాజులు, పోస్టుమెన్, రుకానీయారులు మొదలగు వారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినం తెలుగుపదాల పుస్తకములు ఇవానుగా పంపబడును.

- (1) గృహ వైద్యము (దెంగాలి) (2) కామకాండము (3) తిత్తిల తేజవిధము (4) తీవ్రమును బయలుపట్ట (5) కాటలాగు (6) వాగ్దేవము (7) 1922-23 సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు దెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమెన్, భవము లొకటి విధము. (బొమ్మలతోగలము యివాం) పాఠశాలకు పులము 1-కి ధర రూ 4 (8) (నగ్నత బ్యూటీకలకు మాత్రము) బుడ్డి 1-కి రూ 0.6-0; కరవాద్యనక బుడ్డి 1-కి రూ 0.12-0; చక్కన(పానన నేర 1-కి రూ 4.

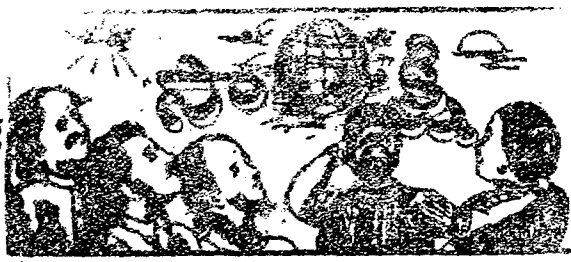
ఆంధ్ర పత్రిక

శ్రీయుత

పానుగంటిలక్ష్మి

నరసింహారావు

పంతులుగారి

చదువుడు!

చదివి

ఆనందింపుడు

ఇది యొక అపూర్వమైన గ్రంథరాజము, కథగాదు. కల్పకముగాదు. ప్రబంధ మంతకన్న గాదు. పురాణేత వాసనబంధ మనలేదు. విచిత్రమగు గ్రంథము. చదువుడు! చదివి యానందింపుడు!! తెలుగుభాషలో యిదిగర త్నె డిట్టిగ్రంథముమాచి యెరుగము. జంఘాలకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు, బొట్టబుద్ధి, వాణీకానుడు, సాక్షి అను నిదురునగుము. ఈసంఘముచే చర్చించబడుచున్నదియెందులకు బహు చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవరకు కమల చక్కలగునటుల నవ్వనవ్వచుండును. ప్రయాణములు చేయునపుడు—ఏమియు దోచవలెనునపుడు—నేక విషయములు తెలిసికొన గోరునపుడు—కాబోను, యావత్తులక, నృపులకు, స్త్రీలకు చదువుటకింపగు గ్రంథ మింతకన్న తెలుగులో లేదు. ఒక్కమాత్రం చదివినవా రీగ్రంథమును నవలరు. మనోహరమును ప్రాణాంధ్రము నగు తెలి మడుపు కొనటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నవయోగకరముగు గ్రంథములేదు జంఘాలకాస్త్రీ యాపవ్యాసభారతి, కాలాచార్యుల రచనానైపుణి, వాణీకాను బంధుర ప్రబంధరచనాశక్తి, సాక్షినివయదేశనావైఖరి, అభిప్రాయమంజసత చదువదగి నవి. ప్రతియాంధ్రుడు, ప్రతి అక్షకానుడు యీగ్రంథము చదువవలెనది. ఒకయెడ సంభాషణచాతుర్యము—ఇంక ఒకయెడ పాత్రవిలసనవైఖరి, మొదటి భాగము—2-0-0, రెండవ భాగము—2-0-0, మూడవ భాగము—1-8-0 వలయువారు:—పానుగంటి రాజారావు పితామహులు, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

మహాభగవంతునిపాత్ర

ఇది యొక గొప్పనాటిగ్రంథము. మహర్షులచే వ్రాయబడినది. దీనియందు పరిమానపు యొక్క జాతకమును ఆయా లాగముగా చక్రములతోగూడ వ్రాయబడియున్నవి. జన్మకుండలము, తారీఖు, జననకాల ఘడియలు. జాతకమండలి మా పంపించిన యెడల, కావలసినవారికి వి. పి గా పంపించెదము, వ్యోకములు తెలుగు అర్థంతోసహా వ్రాయబడు రు 8-0-0. అగును. అర్థంతకరములేని వారికి రు 2-0-0 మాత్రమే.

అక్షతల వెంకటేశాస్త్రీ 'వజ్రదు' గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

తర్గరపడు!! మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లుమాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ

2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు

టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

- అర్హులారా:
1. కృష్ణజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని వా తాలూకు మ్యునిసిపల్ సెం 143 రు గల రెండవమేడ అద్దాల రీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినవిధము లాటరీ మాలముగా విక్రయించునాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమేకలవు టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్గరపడనివో దొరకవు.
  2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీయెన్ను ప్రచారమున్న ఆంధ్రపత్రికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను, ప్రచురపరచి గొప్పయోగ్యములు, పెద్దమనస్కులయొక్క విలూనుగానే లాటరీ కల్పబడును.
  3. ఈటిక్కెట్లవల్ల కనులయ్యే సొమ్ములలో యెంబట్టి కమిషన్ కగయిరా ఖర్చుపొను మిగతాసొమ్ము లాటరీ వేయనగరజ ఏలూరు సెంటల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును.
  4. ఈమేడకు తనఖాలు కగయిరాబులేక, లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతభుక్తులతోక్రమ పన తప్పక వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ వేయించి కో నలెను.
  5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేర, నివాసము స్పష్టముగ్రహిసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 చొ॥ వా మేర మజియార్డు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగు టిపాలలో పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొన వారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా నిర్ణయము.
  6. టిక్కెట్లు వి. పి గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు వంతునీ జవాబు యివ్వబడును.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడవాక్కుచాడు,

నూతన పట్టువస్త్రముల పావు

ఇప్పుడే తెరవబడినది

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు, కంచి మొదలగు స్థలములనుండి పలురకముల పట్టుజువ్వీ లను క్రొత్తగా తెప్పించియున్నాము. ఇదిగాక పురుషులకు కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీకులు, స్త్రీలకు కావలసిన కట్టు జువ్వీలు సాదాలోను, గీతలలోను అనేక రకముల లో గలవు.

మిక్కిలిసరసము క్రేకతురమైనవి

సత్రామదాన్ కిషన్ చందు

మద్రాసు సిల్క్ ఎంపోరియం

31, 32, రత్నవజారు, మద్రాసు

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ కాన్ బాల్సు సబ్బు

మంచి పరిమళము గలది. అందరు ఉపయోగించు కొన వచ్చును. గొప్ప కెమిస్టల గహాయముతో కుభ్రమగు వస్తువు లతో తయారుచేయబడినది. (ఎ) ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకును. అన్నిస్తోర్లు వర్తకులవద్ద దొరకును.

చేంబర్లెన్ గారి

కూలనొప్పి

అతి సార

నివారిణి (2)

ఈ మధమును

నేమించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహాణి,

అతిసారము, కూలనొప్పి,

పేగు సంబంధ మైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్దులముగా కుదురును.

అన్ని బాగాలో విక్రయ

మునకు దొరకును. 33

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముగల జనులు వారికి బుద్ధిగరి అధిక దేశాధార్యము కావలయునునచో.

“ఆతంకనిగ్రహ”

మాత్రలే వారికి జీవ సంజీవిత టి పరమ ఆయుర్యము— దీని వెల 1 రూపాయి మాత్రమే. తర్గరపడు.

తు రి యూ

ఏలూరిసంగతులు మిగతా కావలయుననిన వానిన జిప్సమ్ కమినించెదమలేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాస్త్రమునకు గాను వాయును. ఈపుస్తకం యివాం. లెపాలు ఖర్చులుకూడ లేవు.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్.

ఆతంకనిగ్రహ బొమ్మలయము.

26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

(3)

కలరా వ్యాధి ములు

మాకలరామందులు అనేక మున్సిసిపాలిటీవారిచే పంపబడియున్నవి. 3
ఈ రాష్ట్రానికి భారత రాజ్యాధికార యువయోగింపబడు మరియు గో నెల్ల మాకలరామందులు
శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమైన చైన 1045-3
మామందులు కలరా వ్యాధి నశింపజేయును. మేము అనేక వేలజనులకు ఇచ్చిమాచి దీనిమహిమను తెలి
పింపి యున్నామనట అతిశయోక్తిగా నెంచరాదు. పసిబిడ్డలు మొదలు వృద్ధులవరకు అందఱకును, గర్భిణి స్త్రీలకు
చూడ వీనినుపయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె నిది మాత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్మజులకు వోటివ్వవు.
కలరా వ్యాధిము 6 బోన్సుల సీసా రు 0-12-0 } కలసి ఒక నెట్టు రు 1-2-0
విషాచి పండితని మాత్రము 12 0-6-0 }
తండ్రిలాసము, పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

కలయవారు :

(8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి ని ఎ ఎం బి ఐ యు

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హానిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి కువాసనగా నుండును. తాం
బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన
అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, స్పృహశూన్యము, దిగు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగ్
వివర్జ్యములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు
అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్యవాయోధమువలె పనిచేయును
వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి (8851)-8
200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0.4-0; డజన్ సీసాలు రు. 2-8-0
వి. పి. చార్జి ఎన్నికై నా రు 0-6-0
పి. సి. పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి నెల్లూరుజిల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యూ
కప్టినా నల్లాభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మృతకాస్త్రము,
భూతకైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి నీటికేక రమా
మాల విచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని
మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవులతో
సమాధియగుట, కరీములైన కలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెక్కిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పుస్తకము
తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన కైలిని వ్రాయబడి యున్నది.
ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని
గాయ్రంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివలె రూ 4-0-0. త్వరపడ.
పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd..

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పుక గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములగు తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుపదార్థము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వైకనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్మస్యూటికల్

వర్క్స్

ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారు

(388)

బొంబాయి నెం 12

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ

కోల్ వీజిట్లు కాకాడ.

వెంటుకలే అందము

రానిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు చుట్టవలె ఊడి రాకమునకే త్వరపడు
ఊడికప్పుట నెలనెల పెట్టవలెదల వెంటుకలు పూర్తిపాత్రను.

అంతిమరే రానియెడ.

నడ

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

ఇది రిజర్వర్డ్ చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నును, రోగ ముండు మున్నును,
యెడి నివృత్తము.

వెంటుకలు వెంటుక గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

హి వెంటుకలు వరల యెట్టితే తెల్లదనమును గల్గి వట్టు
వలె నుండి తెరయుచుండును.

ఈ రోగానకే దీనిని పరిక్షించి చూడును.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా రిజర్వర్డ్ నిన్ను శర్యోత్పన్నునిగ చేయును.

కల అడ్డ 1-కి ఒక కూపాయి. వి. పి. చార్జిలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోనూ ఈ గ్రంథ తెలుగునాడే ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లెక్కనా రెండవదికాదు, చరమ లెక్క

ఈ రుకానక ప్రదర్శన, లేక అర్హత కావలసినట్లుగా

కావలసిన గూడ జోరతుక, లేకున్న,

కావలసినదిగా నెంచబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

కొన్ని అడ్డ 1-కి ఒక కూపాయి 2-0-0

1 కూపాయి " " 0-12-0

1 కూపాయి " " 0-8-0

కొన్ని అడ్డలు చేతి రుమాలులందు చట్టిన మిక్కిలి

చూడవలసిన కానకముట్టుకకట్టుక వ్యాధింపను

ఆంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

(125) 155 హమ్మమకీను, బొంబాయి.

పాండురోగము

Serravallo

నెట్టా వల్లొ

Tonic Wine

టానిక్ వైన్

బలహీనత

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

బుడ్డి 1-కి ధర రు 3-8-0, 3 బుడ్లు ధర రు 9-8-0.

డ్లబ్యా. ఇ. స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటూరోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.